

1996. GADA PĀRSKATS

ISSN 1407-1797

1996. GADA PĀRSKATS

© Latvijas Banka, 1997

Pārpublicējot obligāta avota norāde.

SATURS

Ievads	5
Valsts tautsaimniecība un Latvijas Bankas monetārā politika	7
Inflācija un cenas	7
Iekšzemes kopprodukts	8
Ārējā tirdzniecība	10
Fiskālā politika	11
Naudas piedāvājums	12
Noguldījumu un kredītu procentu likmes	14
Starptanku tirgus	16
Naudas bāze	16
Ārvalstu valūtu tirgus	19
Valdības ārējais parāds	20
Valdības vērtspapīru tirgus	20
Monetārās politikas 1996. gada kalendārs	23
Kredītiestāžu uzraudzība	25
Kredītiestāžu sistēma	25
Banku sektora stabilizācija	25
Kredītiestāžu darbības pārbaudes	26
Kredītiestāžu darbības noteikumi	27
Starptautiskā sadarbība	29
Starptautiskās finanšu organizācijas	29
Sadarbība ar ārvalstu centrālajām bankām	29
Tehniskā palīdzība	29
Piedalīšanās Latvijas starptautisko līgumsaistību izpildē un līgumu sagatavošanā	30
Latvijas Bankas valdes ziņojums	31
Latvijas Bankas uzdevumi	31
Latvijas Bankas darbības finansiālie rezultāti	32
Latvijas Bankas peļņas sadale	32
Latvijas Bankas ārējās rezerves	32
Latvijas Bankas finanšu instrumenti	33
Skaidrās naudas apgrozība	34
Latvijas Bankas struktūra un personāla apmācība	35
Latvijas Bankas 1996. gada finanšu pārskati	37
Latvijas Bankas balance 1996. gada 31. decembrī	38
Latvijas Bankas peļņas un zaudējumu aprēķins	40
Latvijas Bankas naudas plūsmas pārskats	42
Latvijas Bankas finanšu pārskatu skaidrojumi	43
Revīzijas komisijas ziņojums Latvijas Bankas padomei	52
Latvijas Bankas padomes lēmums	53
Pielikumi	55
1. Monetārie rādītāji 1996. gadā	56
2. Latvijas Bankas 1996. gada mēnešu balances	58
3. Latvijas Bankas 1992.–1996. gada balances	60

4. Latvijas Bankas 1992.–1996. gada peļņas un zaudējumu aprēķini	62
5. Latvijas Bankas noteiktie Vācijas markas, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Francijas franka, ASV dolāra, Japānas jenas un Eiropas valūtas vienības kursi	64
6. Kredītiestādes, kurām 1996. gada beigās bija Latvijas Bankas izsniegtā licence kredītiestādes darbībai	65
7. Latvijas Bankas struktūrvienības 1996. gada beigās	67
Latvijas Bankas struktūra 1996. gada beigās	70

IEVADS

Tāpat kā iepriekšējos gados arī 1996. gadā Latvijas Banka likumā "Par Latvijas Banku" noteikto uzdevumu ietvaros veica daudzveidīgas funkcijas: noteica un īstenoja monetāro politiku, lai panāktu cenu stabilitāti valstī, veica kredītiestāžu uzraudzību, rūpējās par norēķinu un maksājumu sistēmas darbību, nodrošināja saimnieciskā procesa dalībniekus ar kvalitatīvu nacionālo valūtu.

Saskaņā ar Latvijas Bankas īstenoto monetāro politiku saglabājās lata stabilitāte pret SDR¹. Ārvalstu valūtu kursu svārstības pret latu noteica to savstarpējās svārstības pasaules valūtu tirgū. Ārējās rezerves pieauga un 1996. gada beigās sasniedza 427.4 milj. latu, tādējādi tie ārējie aktīvi 105.2% apmērā sedza apgrozībā laisto latu apjomu.

Gada inflācijas līmeņa straujais kritums (1996. gada inflācija bija 13.1%, bet 1995. gada – 23.1%) un valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, uzņēmēj sabiedrībās ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu strādājošo bruto darba samaksas pieaugums gada nogalē ļāva atsākties pirkspējas kāpumam. Iekšzemes kopprodukta apjoms 1996. gadā pieauga par 2.8% (1995. gadā – samazinājās par 1.6%). Aktivizējoties privatizācijas procesam, nedaudz pieauga bezdarba līmenis un gada beigās bija 7.2%. Valsts pamatbudžeta deficīts salīdzinājumā ar 1995. gadu samazinājās gandrīz četreiz un 1996. gadā bija 23.0 milj. latu.

Kredītiestāžu piesaistīto iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikumi 1996. gadā pieauga par 15.9%, bet izsniegto kredītu atlikumi palielinājās tikai par 3.5%. Kredītu izsniegšanu kavēja attīstīta nekustamā īpašuma tirgus un drošu aizņēmēju trūkums, kā arī lielais pieprasījuma noguldījumu īpatsvars (82.5%) noguldījumu struktūrā.

Relatīvi zemā inflācija, straujais valdības vērtspapīru un starpbanku tirgus likmju kritums ļāva Latvijas Bankai samazināt refinansēšanas likmi.

Latvijas banku sektoram 1996. gadā bija raksturīga stabilizācija un izaugsme. Par to liecina galvenie kredītiestāžu darbības rādītāji, kas 1996. gada beigās sasniedza to līmeni, kāds bija pirms 1995. gada banku krīzes. "Kredītiestāžu likums" nosaka pakāpenisku (līdz 1999. gada 31. decembrim) minimālā dibināšanas pamatkapitāla palielināšanu līdz 5 milj. ekiju tām bankām, kuras likumisku darbību bija uzsākušas pirms minētā likuma stāšanās spēkā. Tāpēc radās banku apvienošanās projekti, kas, domājams, īstenosies turpmākajos gados. Par banku sektora nostiprināšanos liecina tas, ka par vairāku banku akcionāriem kļuvuši ārvalstu investori – Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka, Zviedrijas investīciju fonds *Swedfund International AG* u.c. Pēc vairāk nekā trīs gadu pārtraukuma licenci banku operāciju (darījumu) veikšanai gada beigās saņēma divas jaunas bankas – a/s "Māras banka" un a/s "Vereinsbank Rīga".

To banku skaits, kurām bija atļauts piesaistīt privātpersonu noguldījumus, 1996. gadā pieauga no 13 līdz 15. Šo banku uzraudzībai bija pievērsta pastiprināta uzmanība.

Pārskata gadā turpinājās kredītiestāžu uzraudzības noteikumu un finansu likumdošanas aktu saskaņošana ar Eiropas Savienības prasībām. Latvijas Bankas speciālisti izstrādāja likumprojektu par fizisko personu noguldījumu garantijām, kā arī piedalījās likumprojekta par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un "Kredītiestāžu likuma" grozījumu izstrādē.

Pēc Latvijas Republikas neatkarības atgūšanas atjaunotā Latvijas Banka 1996. gada septembrī atskatījās uz pieciem reālas centrālās bankas darba gadiem, izvērtējot savu lomu Latvijas izaugsmes procesā.

¹ Speciālās aizņēmuma tiesības (*Special Drawing Rights*).

Latvijas finansu dzīvē 1996. gada noslēgums zīmīgs ar to, ka pieņemts bezdeficīta budžets 1997. gadam. Tas uzskatāms par drošu pamatu tālākai tautsaimniecības attīstībai un katra Latvijas iedzīvotāja labklājības vairošanai. Latvijā īstenotās ekonomiskās reformas izpelnījās starptautisku atzinību, kas izpaudās kredītreitingu aģentūras *Standard & Poor's* novērtējumā Latvijai, ko tā darīja zināmu 1997. gada janvārī. Latvija ierindota investīcijām labvēlīgo valstu vidū. Atzinīgi novērtēta Latvijā īstenotā monetārā un fiskālā politika, apliecināta izvēlēta tautsaimniecības attīstības modeļa pareizība un efektivitāte.

Latvijas banku sistēmas monetāros rādītājus Latvijas un starptautiskajai auditorijai sniedza Latvijas Bankas periodiskie izdevumi. Kopš 1996. gada informācija par Latvijas Banku un banku sektoru ar *Internet* palīdzību pieejama interesentiem visā pasaulē. Latvijas Banka 1996. gadā sadarbībā ar Latvijas Republikas Valsts statistikas komiteju un Finanšu ministriju uzsāka un koordinē regulāru finanšu rādītāju apkopošanu publicēšanai Starptautisko norēķinu bankas (BIS) mēnešrakstā *Economic Indicators for Eastern Europe*.

Gada pārskatā sniegtais monetārās politikas rezultātu apkopojums veidots, Latvijas Bankai analizējot monetāro un banku statistiku. Valsts tautsaimniecības stāvokļa analīzei izmantota Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas informācija.

VALSTS TAUTSAIMNIECĪBA UN LATVIJAS BANKAS MONETĀRĀ POLITIKA

INFLĀCIJA UN CENAS

1996. gadā iezīmējās makroekonomiskās situācijas stabilizācija un uzlabojās vairāki šo situāciju raksturojošie rādītāji. Latvijas Bankas īstenotā monetārā politika nodrošināja lata stabilitāti, būtiski pazeminājās inflācijas un procentu likmju līmenis valstī, radot priekšnoteikumus tālākam iekšzemes kopprodukta pieaugumam.

Patēriņa cenu indeksa (PCI) pieaugums bija ievērojami zemāks nekā iepriekšējā gadā – 13.1% (1995. gadā – 23.1%). Pārskata gadā bija vērojama pakāpeniska inflācijas samazināšanās, arī atsevišķos mēnešos nebija būtisku cenu svārstību. Tikai janvārī mēneša patēriņa cenu indeksa pieaugums pārsniedza 3% (līdz ar to 1. ceturksnī PCI bija visaugstākais – 106.9%). Pārējos mēnešos (sk. 1. att.) tas svārstījās robežās starp –0.5% (augustā) un 1.8% (februārī) un 2., 3. un 4. ceturksnī bija attiecīgi 2.6%, 0.5% un 2.6%. Vidēji 1996. gadā salīdzinājumā ar 1995. gadu PCI pieauga par 17.6% (1995. gadā salīdzinājumā ar 1994. gadu – par 25.0%).

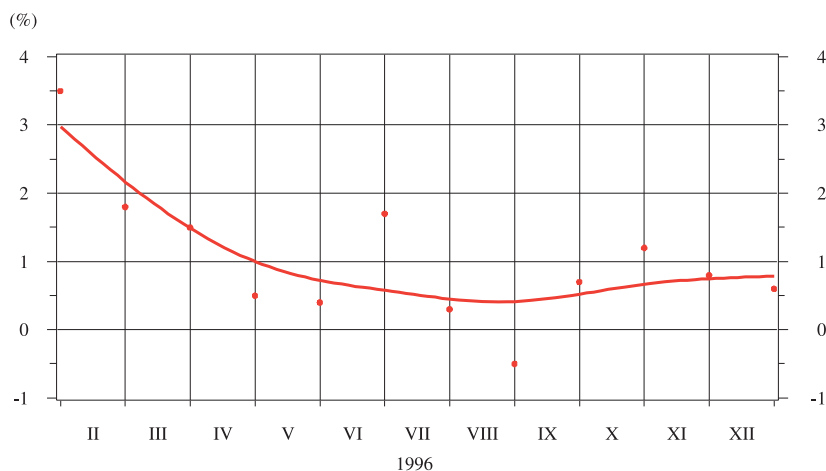
Patēriņa cenu līmeni tāpat kā iepriekšējā gadā galvenokārt ietekmēja regulējamo monopolcenu pieaugums (sakarų pakalpojumu cenas pieauga par 44.5%, sabiedriskā transporta – par 31.5%, dzīvokļa uzturēšanas – par 18.7%), kā arī administratīva rakstura pasākumi (akcīzes nodokļa pieauguma ietekmē degvielas cenas gada laikā pieauga par 46.9%).

Patēriņa cenu pieaugums precēm un pakalpojumiem bija atšķirīgs. Lielākās patēriņa grupas – uztura produktu – cenas gada laikā palielinājās par 7.7% (alkoholam un tabakai – par 8.5%). Savukārt pakalpojumu un nepārtikas preču cenu pieaugums bija ievērojami lielāks – attiecīgi 18.6% un 17.4%.

Lai gan līdz pat 1996. gada oktobrim valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos, uzņēmēj sabiedrībā ar valsts vai pašvaldību kapitāla daļu strādājošo pirktspēja bija zemāka

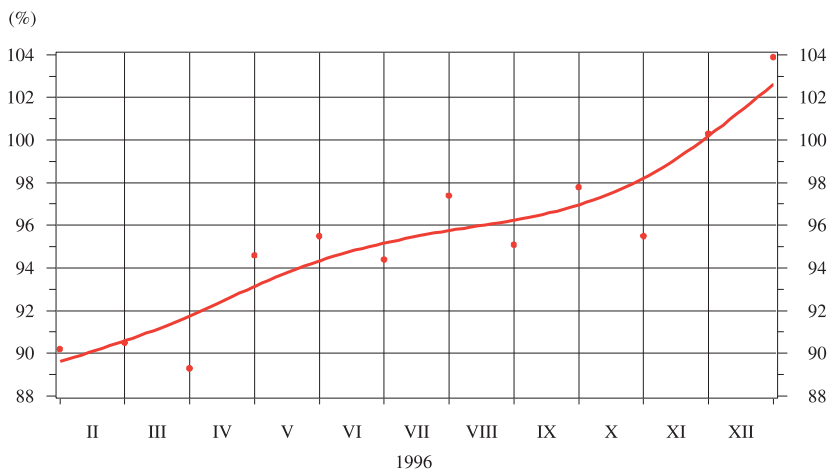
1. attēls

PATĒRIŅA CENU INDEKSA IZMAIŅAS (SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJO PERIODU)

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

VALSTS UN PAŠVALDĪBU IESTĀDĒS UN UZŅĒMUMOS STRĀDĀJOŠO REĀLĀS DARBA SAMAKSAS DINAMIKA (SALĪDZINOT AR IEPRIEKŠĒJĀ GADA ATBILSTOŠO PERIODU)

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

nekā iepriekšējā gadā, gada inflācijas līmeņa straujais kritums un bruto darba samaksas pieaugums gada nogalē ļāva atsākties reālās darba samaksas pieaugumam (sk. 2. att.), un decembrī tas salīdzinājumā ar 1995. gada decembri bija 3.9%. Mēneša vidējā bruto darba samaksa pārskata gadā bija Ls 109.96 (199.56 USD), bet decembrī tā sasniedza Ls 134.33 (241.6 USD), salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieaugot attiecīgi par 11.7% un 17.5%.

Rūpniecības produkcijas ražotāju cenu indekss pārskata gadā pieauga par 7.7% (1995. gadā – par 15.9%). Vislielākais bija izdevniecību darbības, poligrāfiskās rūpniecības un ierakstīto materiālu publicēšanas un reproducēšanas, kā arī radio, televīzijas un sakaru iekārtu un aparātūras ražošanas cenu pieaugums (attiecīgi par 12.2% un 11.2%). Ražotāju cenu indekss samazinājās tikai papīra un papīra izstrādājumu ražošanā (par 1.8%).

Būvmontāžas darbu cenu indekss 1996. gadā palielinājās par 8.0% (1995. gadā – par 40.6%).

Eksporta cenas 1996. gadā pieauga par 6.2%, kas bija viszemākais kāpums pēdējo trīs gadu laikā (1994. gadā eksporta cenu indekss bija 115.2%, 1995. gadā – 116.1%). Visvairāk palielinājās transporta līdzekļu (par 21.9%), mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu (par 16.3%) eksporta cenas, bet samazinājās vienīgi koksnes un tās izstrādājumu cenas (par 2.4%).

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

Latvijas reālajā sektorā izaugsme 1996. gadā bija vērojama gan pakalpojumu sfērā, gan preces ražojošās nozarēs (izņemot lauksaimniecību, medniecību un mežsaimniecību). Kopējās bruto pievienotās vērtības (salīdzināmajās cenās) pieaugums bija 2.8%, rādītāja kopvērtībai sasniedzot 2 090.3 milj. latu (sk. 1. tabulu).

Pārskata gads bija pirmais pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas, kad rūpniecības reālais ražošanas apjoms pārsniedza iepriekšējā gada līmeni. Rūpniecības

produkcijas fiziskā apjoma indekss pieauga par 1.1%, t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 2.0%. Ražošanas apjoms palielinājās astoņās apstrādes rūpniecības nozarēs. Ražošanas apjoma kāpumu šajās nozarēs izraisīja pieprasījuma pieaugums ārējā un iekšējā tirgū. Lielākais ražošanas apjoma pieaugums bija vērojams pārējo nemetālisko minerālo produktu (par 25.8%), papīra un papīra izstrādājumu (par 21.7%), koksnes un koka izstrādājumu, izņemot mēbeles, (par 18.2%) ražošanas, kā arī metālapstrādes, tekstilizstrādājumu, pārtikas produktu un dzērienu ražošanas nozarē. Salīdzinājumā ar 1995. gadu pārskata gadā strauji pieauga vairāku pārtikas produktu (piena produktu, šokolādes un citu kakao saturošu produktu, zivju produktu), kā arī finiera un saplākšņu, zāģmateriālu, kokskaidu plātņu, trikotāžas audumu un apģērbu, tekstila apģērbu eksports.

Augošie ražošanas apjomi 1996. gadā noteica gatavās produkcijas krājumu atlikumu pieaugumu apstrādes rūpniecībā par 26.9%. Lielākais gatavās produkcijas krājumu īpatsvars rūpniecībā bija pārtikas produktu un dzērienu, tekstilizstrādājumu un apavu ražošanā, bet mazākais – koksnes un koka izstrādājumu (izņemot mēbeles), kā arī ķīmisko vielu un ķīmijas produktu ražošanā.

Lauksaimnieciskā ražošana bija mazāk veiksmīga. Strauji pieaugot gaļas importam (liellopu gaļas – vairāk nekā trīs reizes, cūkgaļas – vairāk nekā divas reizes), par 38.9% samazinājās gaļas ražošana. Nedaudz (par 2.5%) saruka arī piena ražošana, toties olu ražošana palielinājās par 11.8%.

Kravu apgrozība ostās palielinājās par 15.4%, par 13.5% palielinājās kopējais pārvadāto kravu apjoms. Tomēr, par 8.7% samazinoties kravu apgrozībai jūras transportā, nedaudz (par 0.4%) samazinājās kopējā kravu apgrozība.

Pārvadāto pasažieru skaits galvenajos transporta veidos – autobusu un dzelzceļa transportā – 1996. gadā veidoja 80.3%, bet pasažieru apgrozījums – 87.8% no 1995. gada līmeņa. Apgrozījuma samazināšanos izraisīja sabiedriskā transporta pakalpojumu cenu pieaugums, kā arī personisko transporta līdzekļu skaita palielināšanās – 1996. gadā Ceļu satiksmes drošības direkcijā reģistrēts par 8.4% vairāk vieglo automobiļu nekā iepriekšējā gadā.

Arī iekšējās tirdzniecības apgrozījums pārskata gadā bija zemāks nekā 1995. gadā. Mazumtirdzniecības apgrozījums salīdzināmajās cenās 1996. gadā samazinājās par 11.0%, bet sabiedriskās ēdināšanas – pieauga par 4.6%. Gada sākumā mazumtirdzniecības apgrozījums strauji kritās, taču vēlāk, augot iedzīvotāju pirktspējai, mazumtirdzniecības

1. tabula

KOPĒJĀ BRUTO PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA (1995. GADA SALĪDZINĀMAJĀS CENĀS) UN TĀS STRUKTŪRA
(milj. latu)

	1995		1996	
		%		%
Kopā	2 033.8	100.0	2 090.3	100.0
Pakalpojumi	1 139.7	56.0	1 193.7	57.1
Apstrādes rūpniecība	456.4	22.4	469.9	22.5
Lauksaimniecība, medniecība un mežsaimniecība	210.8	10.4	189.4	9.1
Elektroenerģija, gāzes un ūdens apgāde	112.0	5.5	114.5	5.5
Būvniecība	102.9	5.1	108.3	5.2
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	3.1	0.2	4.9	0.2
Zvejniecība	8.9	0.4	9.6	0.4

Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

apgrozījums lēnām tuvojās iepriekšējā gada atbilstošā perioda līmenim, decembrī to jau pārsniedzot (100.3% no 1995. gada decembra apjoma).

1996. gada beigās Latvijā bija reģistrēti 90 819 bezdarbnieku jeb 7.2% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem (bezdarba līmenis 1995. gada beigās bija 6.5%). Bezdarbnieku skaits gada laikā pieauga par 9.0% (pieaugums bija tikai janvārī–martā un novembrī un decembrī, bet aprīlī–oktobrī bezdarba līmenis gandrīz nemainījās). Gada sākumā bija reģistrēti 37 452, gada beigās – 49 455 ilgstoši bezdarbnieki.

ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums 1996. gadā sasniedza 2 073.3 milj. latu, par 25.8% pārsniedzot iepriekšējā gada apjomu. Eksports pieauga par 15.5%, bet imports – par 33.2%. Vislielākais bija augu valsts produktu (par 78.7%), tauku un eļļas (par 60.6%), kā arī koksnes papīrmasas, papīra un kartona (par 47.3%) tirdzniecības apgrozījuma pieaugums. Tirdzniecības apgrozījums samazinājās vienīgi transporta līdzekļu grupā (par 10.5%).

Ārējās tirdzniecības bilances negatīvais saldo pieauga (sk. 2. tabulu), sasniedzot 23.3% no tirdzniecības apgrozījuma (1995. gadā – 16.5%) un 17.4% no iekšzemes kopprodukta (1995. gadā – 11.5%). Vislielākais bija minerālo produktu, mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu, kā arī ķīmiskās rūpniecības produktu grupas negatīvais saldo. Ievērojami pasliktinājās metālu un to izstrādājumu, kā arī augu valsts produktu tirdzniecības balance.

Latvijai 1996. gadā bija tirdzniecības darījumi ar 135 pasaules valstīm. Nozīmīgākie Latvijas ārējās tirdzniecības partneri 1996. gadā bija Eiropas Savienības un NVS valstis. Eiropas Savienības valstu īpatsvars (47.5%) nemainījās, bet NVS valstu īpatsvars kopējā tirdzniecības apgrozījumā samazinājās no 32.4% 1995. gadā līdz 29.5% 1996. gadā. Lielākais tirdzniecības apgrozījums Latvijai bija ar Krieviju, Vāciju, Zviedriju, Lietuvu, Somiju un Lielbritāniju. Tirdzniecības darījumu apjoms ar Lietuvu un Igauniju pieauga gandrīz visās galvenajās preču grupās.

Latvijas nozīmīgākās eksportpreces pārskata gadā bija koksne un tās izstrādājumi (24.4% no eksporta kopapjoma), tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (16.9%), kā arī pārtikas rūpniecības produkti (ieskaitot alkoholiskos un bezalkoholiskos dzērienus un tabaku; 11.8%). Gadā kopumā pieauga tekstilmateriālu un tekstilizstrādājumu (galvenokārt tekstila un trikotāžas apģērbi), koksnes papīrmasas, papīra un kartona, kā arī mašīnu un mehānismu, elektrisko iekārtu īpatsvars eksportā, savukārt samazinājās transporta līdzekļu (krītot ražošanas apjomam) un arī koksnes un tās izstrādājumu daļa. Koksnes un tās izstrādājumu grupā par

2. tabula

LATVIJAS ĀRĒJĀ TIRDZNIECĪBA

(eksports – FOB cenās; imports no 1995. gada – CIF cenās; milj. latu)

	1994	1995	1996
Eksports	553.4	688.4	795.2
Imports	694.6	959.6 ¹	1 278.2
Balance	-141.2	-271.2	-483.0

¹ Importa dati 1995. gada pārskatā bija uzrādīti FOB cenās.
Avots: Latvijas Republikas Valsts statistikas komitejas dati.

61.4% samazinājās apaļkoku, bet pieauga apstrādātās produkcijas (zāģmateriālu – par 46.4%, finiera un saplākšņa – par 49.7%) izvedums. Kaut arī koksnes eksporta cenas samazinājās par 2.4%, reālais koksnes eksporta apjoms pieauga par 17.8%.

Importa preču grupu struktūrā 1996. gadā dominēja minerālie produkti (22.2% no importa kopapjoma), mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas (16.7%), ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru produkcija (11.0%), kā arī tekstilmateriāli un tekstilizstrādājumi (8.0%). Importa kopapjomā pieauga pārtikas produktu (īpaši svaigas gaļas, kafijas, cukura, cigarešu), bet samazinājās transporta līdzekļu (traktoru un vieglo automobiļu) īpatsvars.

Ārējās tirdzniecības norēķinos dominēja ASV dolārs un Vācijas marka (20.4%). ASV dolāra īpatsvars pieauga no 48.5% 1995. gadā līdz 53.4% pārskata gadā, nedaudz samazinoties visu pārējo svarīgāko valūtu īpatsvaram.

Maksājumu bilances deviņu mēnešu rezultāti rāda, ka tekošā konta deficīts lielā mērā segts ar kapitāla un finansu konta pozitīvo bilanci. Arī nepārtrauktais rezerves aktīvu pieaugums ļauj prognozēt, ka Latvijas 1996. gada maksājumu bilance, neraugoties uz tekošā konta deficītu, būs ar pozitīvu saldo.

FISKĀLĀ POLITIKA

Fiskālajai politikai kļūstot stingrākai, tās rezultāti 1996. gadā ievērojami uzlabojās. Valsts kopbudžeta deficīts veidoja 1.2% no iekšzemes kopprodukta un bija 32.2 milj. latu (1995. gadā – 69.9 milj. latu jeb 3.0% no iekšzemes kopprodukta). Kopbudžeta deficītu veidoja pamatbudžeta deficīts 23.0 milj. latu un speciālā budžeta deficīts 9.2 milj. latu apmērā. Atšķirībā no 1995. gada, kad deficīts radās tikai pamatbudžetā (89.9 milj. latu), 1996. gadā izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem izveidojās arī lielākajā speciālā budžeta sastāvdaļā – sociālās apdrošināšanas budžetā, turpretī pamatbudžeta deficīts ievērojami samazinājās. Valsts iekšējā aizņēmuma parādāzīmju pārdošanas ieņēmumi pilnībā sedza valsts pamatbudžeta deficītu, bet speciālā budžeta deficītu – šī budžeta 1995. gada līdzekļu pārpalikums.

Pamatbudžeta ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās par 29.1%, bet izdevumi – par 8.2%. Valsts pamatbudžeta ieņēmumu palielinājumu noteica netiešo nodokļu (akcīzes, pievienotās vērtības un muitas nodokļa) ieņēmumu pieaugums (par 23.9%), jo lielāko daļu pamatbudžeta ieņēmumu (88.7%) veidoja nodokļi. Nodokļu ieņēmumi palielinājās ekonomiskās aktivitātes un akcīzes nodokļa likmju pieauguma rezultātā, kā arī pastiprinot nodokļu iekasēšanas kontroli, ierobežojot skaidras naudas norēķinus un samazinot to vairumtirgotāju skaitu, kuri tirgoja ar akcīzes nodokli apliekamās preces. Kopējā ieņēmumu struktūrā akcīzes nodokļa un nenodokļu ieņēmumu īpatsvars pieauga attiecīgi no 9.9% un 9.4% 1995. gadā līdz 13.2% un 11.5% pārskata gadā. Lai gan pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi palielinājās par 21.7%, tā īpatsvars kopējos pamatbudžeta ieņēmumos nedaudz samazinājās un bija 58.2%. Turpināja samazināties arī uzņēmumu ienākuma nodokļa un muitas nodokļa ieņēmumu īpatsvars.

Nodokļu parādu apjoms valsts pamatbudžetam samazinājās par 16.6% un gada beigās bija 89.6 milj. latu, jo finansu krīzes sekas bija pārvarētas, uzlabojās nodokļu iekasēšana, turklāt valdības institūcijas kapitalizēja un norakstīja vairāku uzņēmumu nodokļu parādus, kā arī daļai uzņēmumu apturēja nodokļu parādu pieaugumu parādu nesamaksas dēļ. Valsts pamatbudžeta izdevumi tika ierobežoti, nepalielinot izmaksas darba algām un inflācijas līmenī palielinot izdevumus par precēm un pakalpojumiem. Reāls bija tikai valdības iekšējā parāda procentu maksājumu kāpums. 94.4% no valsts pamatbudžeta izdevumiem veidoja kārtējie

izdevumi. Investīciju īpatsvars 1996. gadā bija tikai 3.0% no pamatbudžeta izdevumiem.

Valdības iekšējais parāds gada laikā pieauga par 20.9 milj. latu. Valdības iekšējais parāds segts ar ieņēmumiem no valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju pārdošanas.

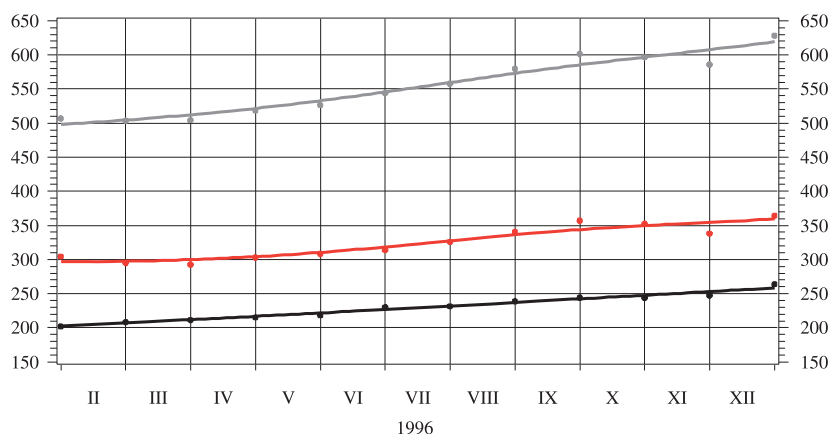
NAUDAS PIEDĀVĀJUMS

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetārie rādītāji atspoguļoti gada pārskata 1. pielikumā. Naudas piedāvājuma M2X¹ apjoms gada laikā palielinājās no 524.0 milj. latu 1995. gada beigās līdz 628.3 milj. latu 1996. gada beigās (par 19.9%; sk. 3. att.). Pārskata gadā plašās naudas apjoms samērā stabili auga visu gadu un vidēji ik mēnesi palielinājās par 1.7%. Plašās naudas pieauguma tempi gada otrajā pusē palielinājās, turpinoties makroekonomiskajai stabilizācijai un atsākoties iekšzemes kopprodukta pieaugumam: 1. pusgadā M2X pieaugums bija 3.9%, bet 2. pusgadā – jau 15.4%. Atjaunotā uzticība banku sektoram, saimnieciskās aktivitātes palielināšanās valstī un strādājošo pirktspējas pieaugums ļāva bankām gada laikā palielināt piesaistīto iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu apjomu (t.sk. 2. pusgadā – par 15.9%). Savukārt apgrozībā esošās skaidrās naudas (bez atlikumiem banku kasēs) daudzums pieauga straujāk (par 26.0%). Plašās naudas struktūra būtiski nemainījās – apgrozībā esošās skaidrās naudas (bez atlikumiem banku kasēs) īpatsvars 1996. gada beigās sasniedza 42.0%, pieprasījuma un termiņnoguldījumu īpatsvars šajā laikā nedaudz samazinājās un 1996. gada beigās bija attiecīgi 47.8% un 10.2%. Pārskata gadā palielinājās gan iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu pieprasījuma, gan termiņnoguldījumu atlikumi un gada beigās bija attiecīgi 300.5 milj. latu un 63.8 milj. latu (sk. 4. att.). Termiņnoguldījumos saglabājās privātpersonu noguldījumu pārsvars (81.7%), bet pieprasījuma noguldījumos joprojām dominēja uzņēmumu noguldījumi (74.2%).

3. attēls

PLAŠĀ NAUDA

(milj. latu)

M2X (plašā nauda)

Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi

Skaidrā nauda apgrozībā bez atlikumiem banku kasēs

¹ Skaidrā nauda apgrozībā + banku un citu finansu institūciju noguldījumi Latvijas Bankā.

Kaut arī pārskata periodā pieauga gan latos (par 13.7%), gan ārvalstu valūtā (par 17.8%) veikto noguldījumu apjoms, latos veikto noguldījumu īpatsvars nedaudz samazinājās, un perioda beigās tie veidoja 46.3% no noguldījumu kopapjoma.

Makroekonomiskā stabilitāte valstī sekmēja ārvalstu kapitāla ieplūdi, un tāpēc banku sistēmas tīrie ārējie aktīvi 1996. gadā palielinājās par 145.9 milj. latu jeb 47.6% (t.sk. Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi – par 131.2 milj. latu jeb 57.7%).

Pārskata gadā būtiski paplašinājās banku sektora aktīvu ieguldīšanas iespējas, tomēr banku aktīvu ieguldījumu politika šajā jomā mainījās maz. Bankas līdzekļus galvenokārt ieguldīja ārējos aktīvos (pieaugums par 245.8 milj. latu jeb 1.8 reizes), kā arī Latvijas valdības vērtspapīros un kredītos pašvaldībām (banku sektora neto kredīts valdībai pieauga par 56.2 milj. latu jeb 1.8 reizes).

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikumi 1996. gadā pieauga tikai par 7.2 milj. latu jeb 3.5%. Kredītu lēno pieaugumu izraisīja ne tikai drošu kredītņēmēju trūkums, bet arī lielais pieprasījuma noguldījumu īpatsvars banku piesaistītajos līdzekļos, kas ierobežoja ilgāka termiņa aizdevumu izsniegšanas iespējas.

Izsniegto kredītu termiņdalījums 1996. gada beigās būtiski neatšķīrās no stāvokļa pirms gada. Joprojām vairāk nekā puse (55.5%) kredītu bija īstermiņa (iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu atlikumu izmaiņas sk. 5. att.).

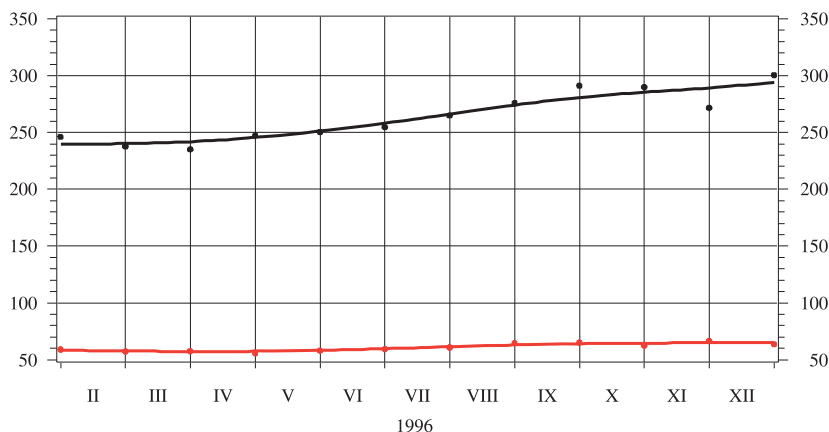
Pārskata periodā no 44.9% līdz 39.3% samazinājās latos izsniegto kredītu īpatsvars, liecinot, ka piesaistītie latu resursi pārsvarā izmantoti valdības vērtspapīru un iekšzemes starpbanku tirgū, bet kredītus uzņēmumiem un privātpersonām bankas vairāk izsniedza ārvalstu valūtā. Krītoties valsts sektora īpatsvaram tautsaimniecībā, samazinājās (par 29.6%) arī valsts uzņēmumiem izsniegto kredītu apjoms, bet privātajam sektoram izsniegto kredītu apjoms palielinājās par 8.1%.

Visvairāk pārskata gada laikā palielinājās tirdzniecības (par 23.4%) un apstrādes rūpniecības (par 23.3%) nozarei aizdotie līdzekļi. Šīm nozarēm izsniegto kredītu atlikumi veidoja

4. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU NOGULDĪJUMI BANKĀS

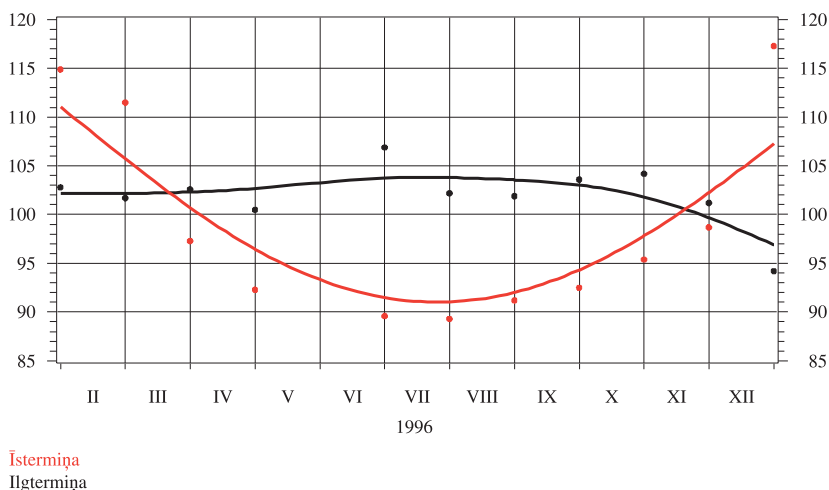
(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

Termiņnoguldījumi
Pieprasījuma noguldījumi

IEKŠZEMES UZŅĒMUMIEM UN PRIVĀTPERSONĀM NACIONĀLAJĀ UN ĀRVALSTU VALŪTĀ IZSNIEGTIE KREDĪTI

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

lielāko daļu (attiecīgi 38.6% un 28.3%) no visiem kredītu atlikumiem tautsaimniecībā. Vienlaikus par 4.0% un 11.9% samazinājās kredītu apjoms divās nozīmīgākajās tautsaimniecības nozarēs – lauksaimniecībā un būvniecībā, gada beigās veidojot attiecīgi 6.4% un 6.0% no visiem kredītu atlikumiem.

NOGULDĪJUMU UN KREDĪTU PROCENTU LIKMES

Krītoties inflācijai un valdības vērtspapīru un starpbanku tirgus likmēm, pārskata gadā turpinājās arī banku piesaistīto noguldījumu un izsniegto kredītu procentu likmju samazināšanās. Lai arī samazinājums gada laikā nebija vienmērīgs un atsevišķu darījumu ietekmē likmes būtiski svārstījās, tomēr tas skāra visu termiņu noguldījumus un kredītus gan latos, gan ārvalstu valūtā. Visstraujāk kritās īstermiņa kredītu procentu likmes (par 10–11 procentu punktiem). Īstermiņa noguldījumu procentu likmes samazinājās par 4–5 procentu punktiem, bet ilgtermiņa kredītu un noguldījumu procentu likmes – par 1–4 procentu punktiem.

Latos veikto ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme samazinājās no 15.7% 1995. gada beigās līdz 13.6% 1996. gada beigās (sk. 6. att.), ārvalstu valūtā veikto – attiecīgi no 12.0% līdz 7.7%. Samazinājās arī latos (no 15.0% 1995. gada decembrī līdz 10.0% 1996. gada decembrī) un ārvalstu valūtā (attiecīgi no 9.8% līdz 5.7%) veikto īstermiņa noguldījumu procentu likmes.

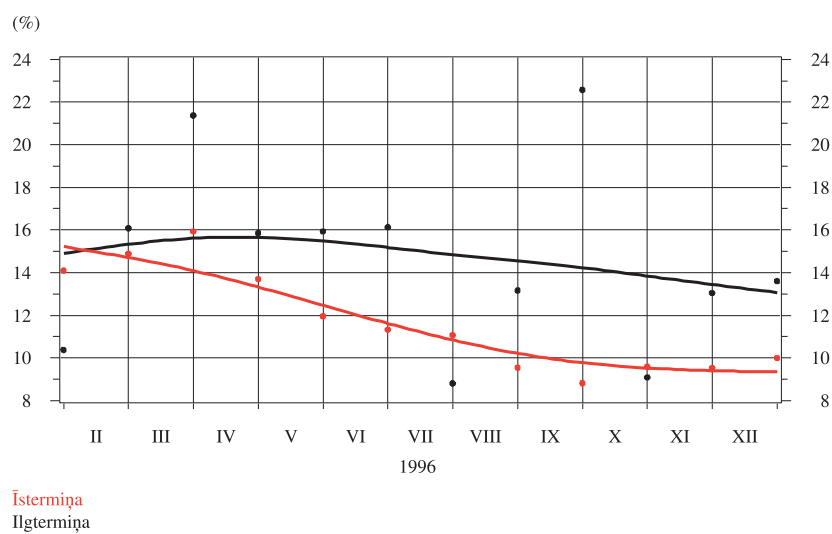
Ārvalstu valūtā piesaistīto noguldījumu procentu likmes visu gadu bija vidēji par 4–5 procentu punktiem zemākas nekā latos veikto noguldījumu procentu likmes.

Samazinājās gan latos, gan ārvalstu valūtā izsniegto īstermiņa kredītu procentu likmes. Gada laikā latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās no 31.1% līdz 20.3% (sk. 7. att.) un ārvalstu valūtā izsniegto kredītu vidējā svērtā procentu likme – no 28.2% līdz 18.0%.

Ilgtermiņa kredītu vidējās svērtās procentu likmes gada laikā svārstījās vairāk, tomēr kopumā latos izsniegtajiem kredītiem tā samazinājās no 23.6% līdz 21.8% un ārvalstu valūtā izsniegtajiem kredītiem – no 17.5% līdz 16.1%.

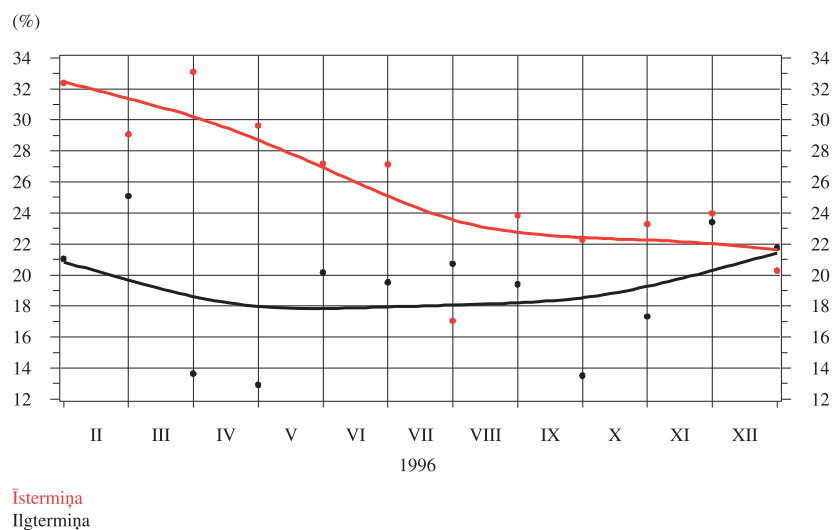
6. attēls

IEKŠZEMES UZŅĒMUMU UN PRIVĀTPERSONU LATOS VEIKTO NOGULDĪJUMU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

7. attēls

LATOS IZSNIEGTO KREDĪTU VIDĒJĀS SVĒRTĀS PROCENTU LIKMES

STARPBANKU TIRGUS

Banku aktivitāte iekšzemes starpbanku tirgū būtiski palielinājās. To ietekmēja gan atjaunojusies banku savstarpējā uzticība, gan virsrezervju līmenis, kas gada laikā svārstījās 2.3–8.7 milj. latu robežās, gan banku atturēšanās ieguldīt brīvos līdzekļus tautsaimniecības kredīvēšanā. 1995. gada decembrī starpbanku tirgū piedalījās tikai septiņas, bet 1996. gada decembrī – jau deviņpadsmit banku. 1995. gadā iekšzemes bankām izsniegto kredītu apjoms vidēji mēnesī bija apmēram 15 milj. latu (aptuveni 5% no analogiska līdzekļu ieguldījuma ārvalstu bankās), bet jau kopš 1996. gada 2. ceturkšņa šo kredītu apjoms palielinājās līdz 35–50 milj. latu, gada nogalē pārsniedzot 100 milj. latu mēnesī (10–20% no aizdevumiem ārvalstu bankām). Gandrīz visi kredīti tika izsniegti uz dienu vai ar termiņu līdz 1 mēnesim. Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme 1996. gada laikā samazinājās no 21.1% līdz 9.7%.

Arī ārvalstu bankām kredītus ārvalstu konvertējamā valūtā visbiežāk izsniedza uz dienu un uz laiku līdz 1 mēnesim, procentu likmēm gada laikā svārstoties starp 5% un 6%. Šo darījumu vislielākā aktivitāte bija 3. ceturksnī, kad kredītu apjoms pārsniedza 800 milj. latu mēnesī. Gada beigās iekšzemes starpbanku tirgus darījumu apjoms pieauga, bet ārvalstu bankām izsniegto kredītu apjoms samazinājās.

NAUDAS BĀZE

Naudas bāze $M0^1$ 1996. gada beigās sasniedza 340.7 milj. latu (sk. 8. att.). Gada laikā tā pieauga par 24.5%, galvenokārt palielinoties ārvalstu valūtas iepirkumam. Skaidrās naudas emisijas pieauguma tempam (25.1% gadā) apsteidzot banku noguldījumu pieaugumu Latvijas Bankā (21.8% gadā), skaidrās naudas īpatsvars naudas bāzē 1996. gada beigās palielinājās līdz 82.9% (1995. gada beigās – 82.6%).

Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi palielinājās 1.6 reizes, jau aprīlī pārsniedza pirms 1995. gada banku krīzes fiksēto visaugstāko līmeni un 1996. gada beigās bija 358.5 milj. latu (sk. 9. att.). Tīrie ārējie aktīvi sedza 3.4 (1995. gada nogalē – 3.0) mēnešu importa apjomu, un emitēto latu segums ar tiem sasniedza 105.2% (iepriekšējā gada beigās – 83.1%). Ārvalstu valūtas neto iepirkums un tīro ārējo aktīvu pieaugums bija samērā stabils visu gadu.

Pārskata gadā par 64.1 milj. latu samazinājās Latvijas Bankas tīrie iekšējie aktīvi, jo, uzlabojoties fiskālajai situācijai, būtiski (no 56.9 milj. latu gada sākumā līdz 13.3 milj. latu gada beigās) samazinājās centrālās bankas neto kredīts valdībai. Tas notika, valdībai atmaksājot 1995. gada finansu krīzes laikā Latvijas Bankā saņemto ārkārtas kredītu, kā arī palielinot savus noguldījumus centrālajā bankā.

Visaugstākais banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas kredītiem bija 1. ceturksnī (*repo* izsolēs kredītus izsniedza 34.4 milj. latu apjomā), kad bija samērā augstas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju diskonta likmes. Neraugoties uz piedāvātajām iespējām, 2. un 3. ceturksnī banku pieprasījums pēc centrālās bankas kredītiem bija visai neliels, un bankas vairāk izmantoja starpbanku tirgus iespējas. 4. ceturksnī (galvenokārt oktobrī) *repo* izsolēs izsniegto kredītu apjoms pieauga, tomēr nesasniedza gada sākuma līmeni. Kopumā 1996. gadā Latvijas Banka izsniedza bankām kredītus 108.8 milj. latu apmērā – 2.4 reizes vairāk nekā

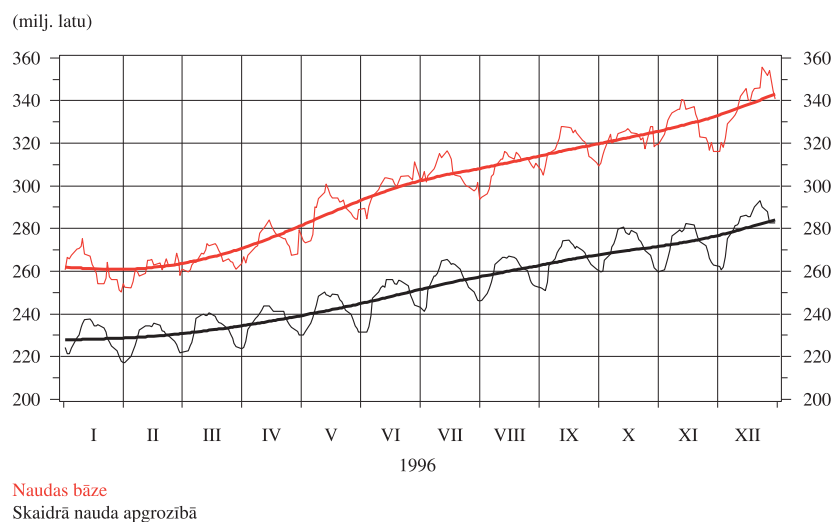
¹ Skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi nacionālajā un ārvalstu valūtā.

iepriekšējā gadā. No tiem 77.4% bija *repo* izsolēs izsniegtie, 12.2% – pieprasījuma lombarda, 10.2% – automātiskie lombarda un 0.2% – ārkārtas situācijas novēršanai izsniegtie kredīti (mēneša vidējos kredītu atlikumus sk. 3. tabulā).

Relatīvi zemā inflācija, straujš valdības vērtspapīru diskonta likmju un ievērojamais starpbanku tirgus procentu likmju kritums ļāva Latvijas Bankai no 24% 1996. gada sākumā

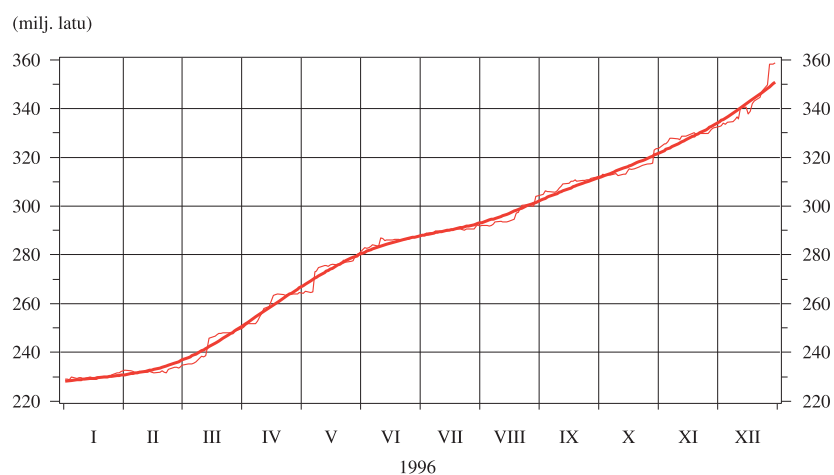
NAUDAS BĀZE

8. attēls

LATVIJAS BANKAS TĪRIE ĀRĒJIE AKTĪVI

9. attēls

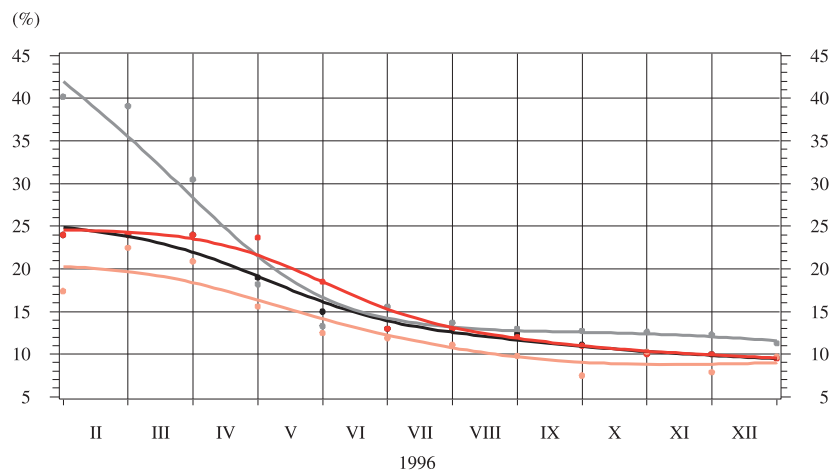

līdz 9.5% gada beigās (sk. monetārās politikas kalendāru un 10. att.) samazināt refinansēšanas likmi, tā sekmējot straujāku tautsaimniecības attīstību. *Repo* izsolēs izsniegto un lombarda kredītu likme kritās līdz ar refinansēšanas likmes samazināšanos – attiecīgi no 25.6% un 27.1% 1996. gada 1. ceturksnī līdz 10.0% un 12.0% 4. ceturksnī.

Pārskata gadā Latvijas Banka 2.0 milj. latu kopapjomā pieņēma no četrām bankām 10 noguldījumus latos ar termiņu uz 1 mēnesi un vidējo procentu likmi 10.0%.

10. attēls

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Latvijas Bankas refinansēšanas likme

Latvijas valsts iekšējā aizpēmuma parādzīmju *repo* izsoļu vidējā svērtā procentu likme

Izsolēs pārdoto Latvijas valsts iekšējā aizpēmuma 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā procentu likme*

Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

* Investīcijas ienesīgums procentos no ieguldītās vērtības.

3. tabula

LATVIJAS BANKAS KREDĪTI BANKĀM

(vidējie atlikumi; milj. latu)

	1994	1995	1996
Janvāris	6.1	1.3	3.4
Februāris	5.9	1.8	5.7
Marts	2.3	2.2	6.3
Aprīlis	2.3	2.3	5.0
Maijs	3.0	2.7	0.5
Jūnijs	2.5	3.9	0.6
Jūlijs	1.8	4.2	2.4
Augusts	1.7	4.2	2.1
Septembris	1.6	3.8	2.0
Oktobris	1.9	6.2	2.6
Novembris	1.6	8.1	4.6
Decembris	1.9	7.4	3.2

ĀRVALSTU VALŪTU TIRGUS

Ārējo rezervju kopējais apjoms 1996. gadā palielinājās no 587.2 milj. ASV dolāru 1995. gada beigās līdz 768.7 milj. ASV dolāru 1996. gada beigās. Latvijas Banka no bankām 1996. gadā neto iepirka 148.5 milj. ASV dolāru (1995. gadā neto pārdeva 67.5 milj. ASV dolāru), neto iepirkuma lielākos apjomus sasniedzot martā, aprīlī un rekordapjomu – 53.4 milj. ASV dolāru – decembrī. Tas izskaidrojams ar makroekonomiskās situācijas stabilizēšanos un uzticības palielināšanos nacionālajai valūtai.

Ārējo rezervju pieaugumu nodrošināja arī tīrie procentu ieņēmumi, kas iegūti, pārvaldot šīs rezerves saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprinātām vadlīnijām. Ārējās rezerves ieguldītas drošos un likvīdos finansu instrumentos, pārsvarā ASV, Vācijas, Japānas, Lielbritānijas un Francijas valdības vērtspapīros. Ārējo rezervju apjoms palielinājās arī ASV dolāra kursa izmaiņu rezultātā (salīdzinot lata un ASV dolāra kursu 1995. un 1996. gada beigās). Latvijas Banka 1996. gadā atmaksāja resursu rezerves vienošanās (*stand-by arrangement*) ietvaros saņemtā SVF kredīta daļu (17.5 milj. SDR).

Uzlabots informatīvais nodrošinājums – 1996. gadā Latvijas Banka iegādājās *Telerate* terminālu, ko izmantoja paralēli *Reuters* un *Bloomberg* sistēmām. Tas palīdzēja iegūt operatīvāku informāciju un veikt finansu tirgus analīzi, tā uzlabojot ārvalstu valūtu pārvaldīšanas rezultātus. Ieviesta Valūtas operāciju pārvaldes informatīvās sistēmas pirmā kārtā, kas paredz visu darījumu un maksājumu ievadīšanu datu bāzē un elektronisku datu plūsmu. Informatīvā sistēma veic ārējo rezervju portfeļa novērtēšanu, uzkrāto procentu aprēķinu, kā arī sagatavo pārskatus.

1996. gada 1. martā stājās spēkā Latvijas Bankas "Ārvalstu valūtu bezskaidras naudas pirkšanas un pārdošanas noteikumi", kas uzlaboja darījumu kārtību ar Latvijas bankām. Saskaņā ar šiem noteikumiem Latvijas Banka ir aizsargāta pret kredītrisku, jo ir divu veidu darījumi ar bankām: vai nu abas puses darījumu veic vienā dienā, bet uz norēķinu veikšanas laiku Latvijas Banka iekļā attiecīgajai bankai piederošās Latvijas valsts īstermiņa iekšējā aizņēmuma parādzīmes, vai arī Latvijas Banka savas saistības izpilda pēc tam, kad banka ir izpildījusi savējās.

Latvijas Bankas ārvalstu valūtas maiņas kursu politika nemainījās, saglabājot lata stabilitāti pret SDR valūtu grozu. Lata kurss pret SDR nav mainījies kopš 1994. gada februāra (1 SDR = Ls 0.7997). Pārskata gadā Latvijas Banka turpināja piecu SDR valūtu groza valūtu (ASV dolāra, Vācijas markas, Francijas franka, Lielbritānijas sterliņu mārciņas, Japānas jenas) pirkšanu un pārdošanu bankām un valdībai, katru dienu nosakot šo valūtu pirkšanas un pārdošanas kursus. Latvijas Banka 1996. gadā katru dienu nākamajai darba dienai noteica 20 ārvalstu konvertējamo valūtu, SDR, ekija un Trojas unces zelta kursu pret latu. Sākot no septembra, Latvijas Banka katru dienu papildus noteica vēl 6 ārvalstu konvertējamo valūtu (Čehijas kronas, Ungārijas forinta, Krievijas rubļa, Moldovas lejas, Polijas zlota un Slovākijas kronas) kursu pret latu. Reizi nedēļā Latvijas Banka noteica ārvalstu nekonvertējamo valūtu kursu pret latu. Analogi atsevišķu SDR groza valūtu kursa svārstībām pasaules valūtu tirgū svārstījās arī ārvalstu valūtu kursi pret latu (sk. 5. pielikumu).

Uzlabojies nodrošinājums ar informāciju par valūtu kursiem, tos ievietojot *Internet* tīklā, *Reuters* un *Telerate* lappusēs, kā arī nosūtot pa elektronisko pastu.

VALDĪBAS ĀRĒJAIS PARĀDS

Latvijas valdības ārējo parādu pārziņa Latvijas Republikas Finanšu ministrija, bet Latvijas Banka darbojas kā valdības finanšu aģents valdības ārvalstu aizdevumu saņemšanas un izvietojšanas procesā.

Valdības ārvalstu aizņēmumu atlikums 1996. gada beigās bija 227.4 milj. latu, un uzņēmumiem ārvalstu aizņēmumu saņemšanai valdība bija izsniegusi garantijas 12.9 milj. latu apmērā (1995. gada beigās attiecīgi 216.7 milj. latu un 13.6 milj. latu). Līdz 1996. gada beigām Latvijas valdība noslēdza kredītīgumus un sniedza garantijas kopsummā par 422.0 milj. latu.

Valdības ārējā parāda apkalpošanai 1996. gadā izlietoti 35.7 milj. latu. Šī summa līdzvērtīga 4.5% no eksporta gada apjoma.

VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRU TIRGUS

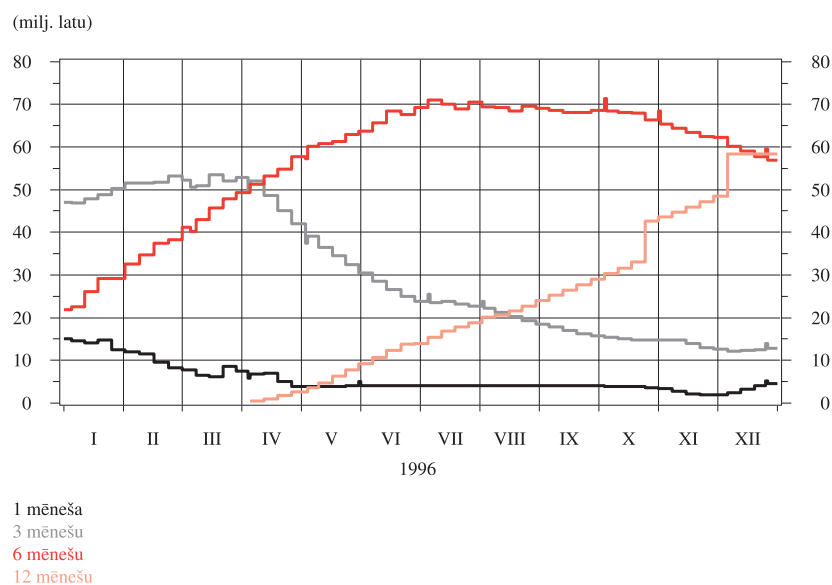
Valdības vērtspapīru tirgus, kurā Latvijas Banka darbojās kā valdības pilnvarots aģents parādzīmju izsoļu veikšanā un uzskaitē, 1996. gadā ievērojami paplašinājās. Aprīlī valdība uzsāka 12 mēnešu parādzīmju emisiju. Lai gan, uzlabojoties fiskālajai situācijai, vērtspapīru piedāvājums salīdzinājumā ar 1995. gadu samazinājās par 32.3%, banku pieprasījums pēc tiem pieauga 1.9 reizes, bet pārdoto parādzīmju apjoms – par 9.4%. Pakāpeniski savu nozīmi vērtspapīru tirgū zaudēja īsāko termiņu (1 un 3 mēnešu, 2. pusgadā – arī 6 mēnešu) parādzīmes, bet auga apgrozībā esošo 12 mēnešu parādzīmju apjoms (sk. 11. att.). Vienas apgrozībā esošās parādzīmes vidējais atlikušais termiņš 1996. gada janvārī bija 64 dienas, bet decembrī – 151 diena. Apgrozībā esošo parādzīmju apjoms gada laikā palielinājās par 44.1 milj. latu jeb 1.5 reizes un gada beigās bija 132.6 milj. latu. Parādzīmju termiņstruktūra 1996. gada beigās bija šāda: 44.1% – 12 mēnešu, 43.0% – 6 mēnešu, 9.6% – 3 mēnešu un 3.3% – 1 mēneša parādzīmes.

Vērtspapīru tirgus attīstība 1996. gadā bija samērā vienmērīga. Gada pirmajos mēnešos valdības parādzīmju pieprasījumu stimulēja ne tikai ieguldījumu drošība, bet arī augstais likmju līmenis (1. ceturksnī vidējās svērtās diskonta likmes bija 23.0–30.8% robežās). Martā sākās straujš parādzīmju diskonta likmju kritums (sk. 12. att.), un 2. ceturksnī parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes bija 12.4% un 14.5% robežās. Šīs likmes samazinājās arī 2. pusgadā un 4. ceturksnī vidēji bija 9.8–12.7% līmenī. Pieprasījums pēc parādzīmēm saglabājās augsts, arī krītot diskonta likmēm, jo bankas deva priekšroku drošai līdzekļu ieguldīšanai par zemākām likmēm, nevis riskantai uzņēmējdarbības kreditēšanai. Pieprasījumu paaugstināja arī nerezidentu interese par Latvijas valdības parādzīmēm. Pārskata gadā samazinājās Latvijas banku, bet auga nerezidentu īpašumā esošo parādzīmju īpatsvars (gada beigās tas sasniedza 17.3%).

Pārskata gadā notika 52 valsts iekšējā aizņēmuma 1, 3 un 6 mēnešu parādzīmju izsoles un 36 izsoles 12 mēnešu parādzīmēm. Kopējais parādzīmju piedāvājuma apjoms bija 388.9 milj. latu. Parādzīmju struktūra bija šāda: 1 mēneša parādzīmes – 20.2%, 3 mēnešu parādzīmes – 28.5%, 6 mēnešu parādzīmes – 35.6% un 12 mēnešu parādzīmes – 15.7% no piedāvājuma kopapjoma. Atšķirībā no iepriekšējā gada, kad parādzīmju pieprasījums atpalika no piedāvājuma, pārskata gadā to pieprasījums pārsniedza piedāvājumu 1.8 reizes. Gada laikā pārdotas valsts parādzīmes par 357.4 milj. latu. Pārdoto parādzīmju struktūra 1996. gadā bija šāda: 1 mēneša parādzīmes – 19.0%, 3 mēnešu parādzīmes – 29.4%, 6 mēnešu parādzīmes – 35.3% un 12 mēnešu parādzīmes – 16.3%.

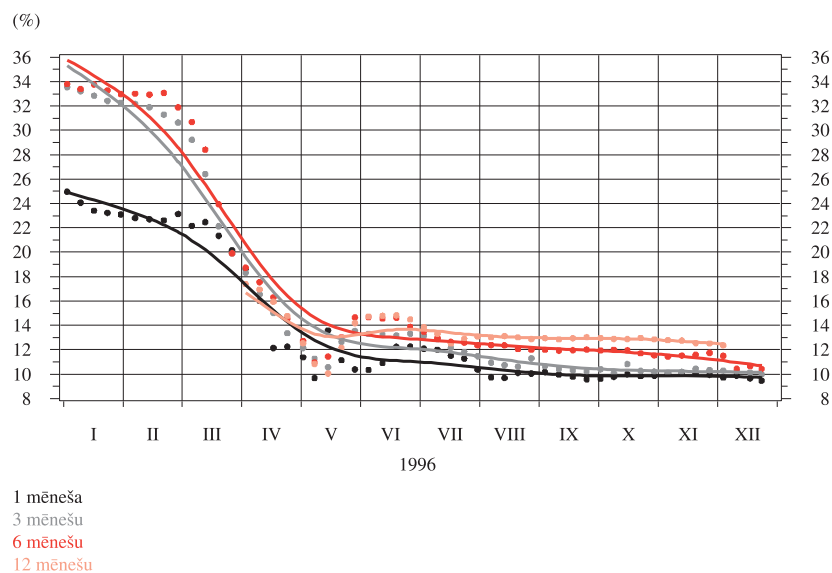
APGROZĪBĀ ESOŠĀS VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA PARĀDZĪMES

11. attēls

IZSOLĒS PĀRDOTO VALSTS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA PARĀDZĪMJU VIDĒJĀS SVĒRTĀS DISKONTA LIKMES

12. attēls

Latvijas Bankā reģistrēto valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju otrreizējā tirgus apgrozījums, krītoties diskonta likmēm, katru ceturksni samazinājās. Lai gan gadā kopumā tas sasniedza 370.6 milj. latu (salīdzinājumā ar 1995. gadu pieaugums bija 2.6 reizes), tomēr 2. pusgadā veidoja tikai nepilnu trešdaļu no 1. pusgada apjoma.

Lai īstenotu monetārās politikas mērķus un uzturētu valdības vērtspapīru likviditāti, Latvijas Banka turpināja darbību vērtspapīru otrreizējā tirgū. Tās darījumu apjoms (114.1 milj. latu) pārsniedza 1995. gada apjomu par 22.4%.

MONETĀRĀS POLITIKAS 1996. GADA KALENDĀRS

11. janvāris	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu ieņēmumu un izdevumu uzskaites noteikumus".
15. janvāris	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Latvijas Bankas zelta rezervju noguldīšanas vadlīnijas".
17. janvāris	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumus".
9. februāris	Latvijas Bankas prezidents apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsoles noteikumus".
14. marts	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbības licenču (atļauju) izsniegšanas nolikumu".
15. marts	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Nolikumu par kredītiestāžu statūtu, akcionāru, pamatkapitāla, vadītāju, galvenā grāmatveža, juridiskās adreses, nosaukuma maiņu un kredītiestāžu apvienošanos vai sadalīšanos".
12. aprīlis	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 24% uz 22% gadā.
25. aprīlis	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā īstermiņa aizņēmuma parādzīmju uzskaites noteikumus". Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā īstermiņa aizņēmuma parādzīmju pirkšanas ar atpārdošanu (<i>reverse repo</i>) izsoļu noteikumus".
30. aprīlis	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 22% uz 19% gadā.
10. maijs	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 19% uz 17% gadā.
16. maijs	Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu darbību regulējošo prasību noteikšanu".
17. maijs	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumus". Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestādes rezervju prasībām". Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestādes rezervju prasību aprēķināšanas kārtību".
31. maijs	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 17% uz 15% gadā.
6. jūnijs	Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu par grozījumiem "Latvijas

	Bankas noteikumos par kredīta izsniegšanu komercbankām ārkārtējā situācijā".
13. jūnijs	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Pārskatu par darījumiem vērtspapīru otrreizējā tirgū ar Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm". Latvijas Bankas valde apstiprināja "Pārskatu par Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm".
21. jūnijs	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 15% uz 13% gadā.
11. jūlijs	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Norādījumus par banku informācijas sistēmām". Latvijas Bankas padome apstiprināja "Kredītiestāžu darbības licenču (atļauju) izsniegšanas nolikuma" grozījumus.
9. augusts	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 13% uz 12% gadā.
15. augusts	Latvijas Bankas valde apstiprināja "Latvijas Bankas starpbanku norēķinu veikšanas noteikumus".
16. septembris	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 12% uz 11% gadā.
8. oktobris	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 11% uz 10% gadā.
14. novembris	Latvijas Bankas padome apstiprināja "Norādījumus par kredītiestāžu gada pārskatiem". Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu "Mēneša bilances pārskatu"" un apstiprināja "Kredītiestāžu mēneša bilances pārskata un pielikumu sagatavošanas noteikumus". Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par kredītiestāžu 1996. gada pārskatu pārbaudēm". Latvijas Bankas padome pieņēma lēmumu "Par Latvijas Bankas procentu likmju noteikšanu".
21. novembris	Latvijas Bankas valde pieņēma lēmumu "Par Latvijas Bankas procentu likmju noteikšanu".
6. decembris	Latvijas Banka pazemināja refinansēšanas likmi no 10% uz 9.5% gadā.

KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBA

KREDĪTIESTĀŽU SISTĒMA

Pārskata gada beigās Latvijas Republikā darbojās 39 licencētas kredītiestādes, t.sk. 34 bankas, 4 krājaizdevu sabiedrības un *Société Générale* Rīgas nodaļa, kā arī *Dresdner Bank* pārstāvniecība.

Latvijas Banka izsniedza licences banku operāciju (darījumu) veikšanai divām jaundibinātām bankām – a/s "Māras banka" un Vācijas bankas "Vereins- und Westbank AG" meitas uzņēmumam Rīgā – a/s "Vereinsbank Rīga", kā arī licences trim Cēsu rajona krājaizdevu sabiedrībām – Tauresnes krājaizdevu sabiedrībai, Veselavas krājaizdevu sabiedrībai un krājaizdevu sabiedrībai "Līgatnes druva".

Latvijas Banka atsauca licences banku operāciju veikšanai 8 bankām – a/s "Talsu komercbanka", a/s "Tukuma banka", a/s komercbankai "Dinastija", a/s "Ako banka", a/s "Daugavas banka", akciju komercbankai "Jelgava", a/s "Bauskas banka" un a/s "Banka Atmoda".

Latvijas valsts bija vienīgā a/s "Latvijas hipotēku un zemes banka" īpašniece. Valsts a/s "Latvijas krājbanka" 1996. gada 26. februārī pieņēma valdījumā bezpeļņas organizācija valsts a/s "Latvijas privatizācijas aģentūra". Pārskata gadā sekmīgi turpinājās a/s "Latvijas Unibanka" privatizācija, kuras rezultātā valsts īpašuma daļa samazinājās līdz 33.3% no šīs bankas pamatkapitāla.

BANKU SEKTORA STABILIZĀCIJA

1996. gadā norisinājās Latvijas banku sektora stabilizācija pēc 1995. gadā notikušās banku krīzes – nostiprinājās banku kapitāla bāze, pieauga banku pelnītspēja, uzlabojās aktīvu kvalitāte un pieauga kreditoru uzticība bankām.

Atļauju palielināt pamatkapitālu 1996. gadā saņēma 22 bankas. Kredītiestāžu kopējais apmaksātais pamatkapitāls 1996. gada beigās sasniedza 115.5 milj. latu, palielinoties par 25.7%. Šo pieaugumu daļēji sekmēja "Kredītiestāžu likuma" prasība, ka minimālais dibināšanas kapitāls tām bankām, kuras likumisku darbību bija uzsākušas pirms minētā likuma stāšanās spēkā, pēc 1996. gada 1. aprīļa nedrīkstēja būt mazāks par 1 milj. latu. Sešas bankas veica papildu iemaksas pamatkapitālā, lai ievērotu šo likuma prasību, bet četrām bankām, kuras nebija spējīgas šo prasību ievērot, Latvijas Banka atsauca licences banku operāciju veikšanai. Vairākām Latvijas bankām izdevās piesaistīt ārvalstu investorus. Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka Latvijas banku pamatkapitālā investēja 5.5 milj. latu un Zviedrijas investīciju fonds *Swedfund International AG* – 3.3 milj. latu. Uz peļņas rēķina banku sektora pamatkapitāls 1996. gada laikā kopsummā palielinājās par 9.7 milj. latu.

Banku kopējais kapitāls un rezerves pārskata gadā pieauga no 103.1 līdz 148.7 milj. latu jeb par 44.2%. Kredītiestāžu kopējā peļņa saskaņā ar neauditētiem finanšu pārskatiem 1996. gadā bija 30.3 milj. latu – 5.5 reizes vairāk nekā 1995. gadā. Šīs peļņas galvenais avots bija ieņēmumi no ieguldījumiem vērtspapīros un ārvalstu valūtu konvertēšanas darījumiem.

Par klientu uzticības atjaunošanos pēc 1995. gada banku krīzes liecināja pārskata gadā pieaugušais noguldījumu (īpaši – privāto uzņēmumu noguldījumu) apjoms. Valdības, uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu apjoms kredītiestādēs pārskata gada beigās sasniedza 686.0 milj. latu jeb par 29.5% vairāk nekā 1995. gada beigās. Kredītiestāžu piesaistīto šādu

noguldījumu apjoms pārsniedza to līmeni, kāds bija pirms 1995. gada banku krīzes (1994. gada beigās – 623.8 milj. latu).

Kredītiestāžu aktīvu apjoms 1996. gadā palielinājās par 36.2%, sasniedzot 1 137.3 milj. latu. Aktīvu struktūrā dominēja prasības pret ārvalstu kredītiestādēm (31.7%), kredīti valdībai, uzņēmumiem un privātpersonām (23.4%) un Latvijas un citu valstu valdību vērtspapīri (17.1%). Palielinoties ieguldījumiem centrālās valdības un pašvaldību vērtspapīros, samazinājās banku ieguldījumu kopējais kredītrisks. Par aktīvu kvalitātes uzlabošanos liecināja speciālo uzkrājumu nedrošiem parādiem apjoma un kredītiestāžu aktīvu kopsummas attiecības samazināšanās – 1995. gada beigās šis rādītājs bija 6.0%, bet pārskata gada laikā tas samazinājās līdz 4.6%. Cits aktīvu relatīvās kvalitātes rādītājs – kapitāla pietiekamība – 1995. gada beigās bija 20%, bet pārskata gada beigās – 25%.

Valdībai, uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums pārskata gadā pieauga par 27.1% un gada beigās sasniedza 266.6 milj. latu. Bankas pievērsa lielāku uzmanību aizņēmēju finansiālā stāvokļa un iespējamā kredītu nodrošinājuma kvalitātes izvērtēšanai, kas izpaudās kā konservatīvāka kredīšanas politika. 1996. gadā banku kopējais kredītportfelis palielinājās tikai par 38.9% no pārskata gada laikā piesaistīto noguldījumu kopējā apjoma. Aizdevumiem Latvijas tirgū vēl joprojām bija augsts kredītrisks, kas tieši saistīts ar uzņēmējdarbības vēstures un aizņēmēju parādsaistību kārtošanas vēstures trūkumu, kā arī ar nekustamā īpašuma tirgus vājo attīstību – šis tirgus vēl nespēja kalpot par efektīvu aizdevumu nodrošinājuma avotu. Tajā pašā laikā pieauga uzņēmumu un privātpersonu interese par aizņēmumiem, ko lielā mērā sekmēja kredītu procentu likmju krišanās 1996. gadā, tā beigās sasniedzot visai pieņemamu līmeni, lai sekmētu ilgtermiņa projektu realizēšanu un uzņēmējdarbības attīstību kopumā.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS PĀRBAUDES

Latvijas Bankas speciālisti 1996. gadā veica 123 pārbaudes, aptverot visas licencētās kredītiestādes. Tāpat kā iepriekšējos gados pārbaudītāji lielu uzmanību pievērsa kredītu un citu riska aktīvu novērtēšanai. Vairākās bankās konstatēta nepieciešamība veidot papildu uzkrājumus nedrošiem aizdevumiem. Aizdevumu novērtēšanas galvenie kritēriji bija aizņēmēja finansiālais stāvoklis, tā saimnieciskais potenciāls un parādsaistību izpildes savlaicīgums. Pārbaudot banku iekšējās kontroles dienestu darbību, vairākos gadījumos atklāti trūkumi. Latvijas Banka uzraudzīja šo trūkumu novēršanas un kontroles sistēmas pilnveidošanas gaitu.

Pārskata gadā strauji attīstījās tādas banku operācijas kā trasta operācijas, tirdzniecība ar valūtu, finansu līgumiem, vērtspapīriem un citiem finansu instrumentiem. Tāpēc pārbaudžu gaitā bija svarīgi noteikt, kādas politikas un procedūras bankām papildus jāizstrādā, lai banku vadība spētu kontrolēt riskus.

To banku skaits, kurām bija atļauts piesaistīt privātpersonu noguldījumus, 1996. gada laikā pieauga no 13 līdz 15. Šo banku uzraudzībai bija pievērsta pastiprināta uzmanība, un papildus Latvijas Bankas speciālistu veiktajām pārbaudēm pārbaudes Latvijas Bankas uzdevumā tajās veica auditorfirmas *Arthur Andersen*, *Coopers & Lybrand*, *Deloitte & Touche*, *Price Waterhouse* un *KPMG*. Pārbaudēs vērtēta Latvijas Bankai iesniegto banku pārskatu kvalitāte, kredītportfeļa kvalitāte, iekšējās kontroles sistēmas darbības un bankas vadības efektivitāte, kā arī veikta 1996. gada pirmā pusgada finansu pārskatu novērtēšana atbilstoši Starptautiskajiem audita standartiem.

KREDĪTIESTĀŽU DARBĪBAS NOTEIKUMI

Pārskata gadā Latvijas Bankas padome apstiprināja vairākus normatīvos norādījumus un noteikumus, kas regulē kredītiestāžu darbību. Lielākā daļa šo dokumentu aizstāja agrāk apstiprinātos normatīvos dokumentus, lai saskaņotu kredītiestāžu darbību regulējošās prasības ar 1995. gadā pieņemto "Kredītiestāžu likumu", Eiropas Savienības direktīvām un Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

"Kredītiestāžu ienākumu un izdevumu uzskaites noteikumi" (11.01.1996.) nodrošina kredītiestāžu darbības rezultātu novērtēšanu atbilstoši uzkrāšanas principam saskaņā ar Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

Pārskata gadā pieņemtie "Kredītu un ārpusbilances saistību novērtēšanas noteikumi" (17.01.1996.; spēkā ar 01.02.1996.) uzlaboja kredītu un ārpusbilances saistību novērtēšanas un speciālo uzkrājumu nedrošiem parādiem veidošanas kārtību un saskaņoja to ar attīstīto pasaules valstu banku uzraudzības standartiem. Jaunie noteikumi lika bankām reālāk vērtēt izsniegtos kredītus un būt prasīgākām pret aizņēmējiem, ņemot vērā galvenokārt aizņēmēja finansiālo stāvokli un iespējas atmaksāt parādu.

"Kredītiestāžu darbības licenču (atļauju) izsniegšanas nolikums" (14.03.1996.) un "Nolikums par kredītiestāžu statūtu, akcionāru, pamatkapitāla, vadītāju, galvenā grāmatveža, juridiskās adreses, nosaukuma maiņu un kredītiestāžu apvienošanas un sadalīšanas" (15.03.1996.) pilnveidoja kārtību, kādā veicama kredītiestāžu licencēšana, kā arī būtiskas to darbības, organizācijas vai īpašnieku sastāva izmaiņas. Nolikumos ir ietverti nosacījumi, kurus Latvijas Banka ņem vērā, lemjot, vai kredītiestādēm izsniegt atļauju apvienoties vai sadalīties.

Ar 1996. gada 1. septembri stājās spēkā pilnveidoti "Kredītiestāžu darbību raksturojošo rādītāju aprēķināšanas noteikumi". Veikti grozījumi kapitāla pietiekamības, riska darījumu ierobežojumu un ārvalstu valūtas atklāto pozīciju ierobežojumu aprēķināšanas kārtībā, kā arī noteiktas jaunas likviditātes prasības. Līdz šim likviditātes pārvaldīšanai bankas izmantoja aktīvu un pasīvu īstermiņa un ilgtermiņa likviditātes rādītājus, kas tika aprēķināti, pamatojoties uz aktīvu un pasīvu sākotnējiem termiņiem. Līdz ar minēto noteikumu stāšanos spēkā likviditātes pārvaldīšanai bankai jāizstrādā likviditātes pārvaldīšanas politika, kā arī jāveic aktīvu un pasīvu termiņstruktūras analīze pēc atlikušajiem termiņiem un līdzekļu piesaistes plānošana. Noteikta prasība, ka kredītiestādei jāuztur likvidie aktīvi saistību izpildei pietiekamā apjomā, bet ne mazāk kā 30% no tekošo saistību kopsummām (likviditātes rādītājs). Šādu prasību Latvijas Banka ievieša, pamatojoties uz Bāzeles Banku uzraudzības komitejas rekomendācijām.

1996. gada 14. novembrī Latvijas Bankas padome apstiprināja pilnveidotus "Norādījumus par kredītiestāžu gada pārskatiem". Šie norādījumi sagatavoti, pamatojoties uz "Kredītiestāžu likumu", Starptautiskajiem grāmatvedības standartiem un Eiropas Savienības direktīvu 86/635/EEC "Par banku un citu finansu institūciju gada pārskatiem un konsolidētajiem pārskatiem". Pilnveidoti bilances un ārpusbilances posteņu novērtēšanas noteikumi, noteikta īstermiņa un ilgtermiņa aktīvu uzskaites un pārvērtēšanas kārtība. Noteikts arī, kāda gada pārskata posteņus paskaidrojoša informācija iekļaujama pārskata pielikumā.

Latvijas Bankas padome 1996. gada 14. novembrī apstiprināja arī jaunas kredītiestāžu "Mēneša bilances pārskata" un tā pielikumu statistiskās veidlapas un "Kredītiestāžu mēneša bilances pārskata un pielikumu sagatavošanas noteikumus" (spēkā ar 01.04.1997.). Jaunā kredītiestāžu "Mēneša bilances pārskata" un tā pielikumu informācija nepieciešama Latvijas Bankas monetārās politikas īstenošanai, kredītiestāžu uzraudzībai, kā arī finansu un maksājumu bilances statistikas vajadzībām.

Šī informācija ļaus uzlabot maksājumu bilances sagatavošanu, iegūstot datus par Latvijas finansu sistēmas darījumiem ar dažādas attīstības pakāpes reģioniem pasaulē (nodalot darījumus OECD valstu valūtās), sekmīgāk veikt Latvijas makroekonomiskās situācijas analīzi, apzinot kredītiestāžu attiecības ar reālo (ražošanas) sektoru un nebanku finansiālo (starpniecības) sektoru, gūt informāciju par jauna veida operāciju un kredītiestāžu piedāvāto produktu attīstību tirgū, kā arī par Latvijas vērtspapīru tirgus termiņstruktūru. Vienlaikus šāda informācija palīdzēs izpildīt Eiropas Savienības prasības finansu statistikas jomā.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀS FINANSU ORGANIZĀCIJAS

Latvija kā dalībvalsts 1996. gadā turpināja darboties SVF, Starptautiskajā rekonstrukcijas un attīstības bankā, Starptautiskajā attīstības asociācijā un Starptautiskajā finanšu korporācijā, kā arī Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankā. Latvijas Banka turpināja līdzdalību Starptautisko norēķinu bankā.

Latvijas kvota SVF ir 91.5 milj. SDR, kas veido 0.06% no SVF finanšu resursiem. Atbilstoši SVF Statūtiem 1996. gadā notika tā misijas gadskārtējās konsultācijas ar Latvijas valdību un Latvijas Banku par šo Statūtu 4. punkta izpildi.

Pēc Latvijas valdības ekonomiskās politikas memoranda izstrādāšanas 1996. gada 24. maijā tika noslēgta Latvijas un SVF vienošanās par resursu rezervi (30 milj. SDR), kas ir spēkā līdz 1997. gada 23. augustam, taču pārskata gadā šī aizņemšanās iespēja netika izmantota.

SADARBĪBA AR ĀRVALSTU CENTRĀLAJĀM BANKĀM

Pārskata gadā turpinājās Latvijas Bankas sadarbība, kā arī pieredzes un informācijas apmaiņa ar citu valstu centrālajām bankām.

Latvijas Bankas darbinieki 1996. gadā pieredzes apmaiņas nolūkos ieradās Anglijas, Īrijas, Polijas un Vācijas centrālajās bankās. Latvijas Banku darba vizītē apmeklēja Slovākijas Nacionālās bankas prezidents un Armēnijas centrālās bankas pārstāvji.

1996. gada jūnijā Latvijas Bankas darbinieki piedalījās trešajā Baltijas valstu centrālo banku darbinieku pieredzes apmaiņas seminārā Lietuvā, kur tika apspriesti monetārās politikas, kredītiestāžu uzraudzības, banku grāmatvedības un statistikas jautājumi.

TEHNISKĀ PALĪDZĪBA

Latvijas Banka pārskata gadā turpināja saņemt tehnisko palīdzību no starptautiskajām finanšu organizācijām un ārvalstu centrālajām bankām.

Latvijas Bankā 1996. gadā darbu turpināja vai uzsāka 3 pastāvīgie konsultanti, kurus finansēja Eiropas Savienības PHARE programma (konsultants banku grāmatvedības un pārskatu jautājumos), ASV Starptautiskā attīstības aģentūra (konsultants kredītiestāžu bankrotu un likvidācijas jautājumos) un SVF (konsultants kredītiestāžu uzraudzības jautājumos).

Ar Eiropas Savienības PHARE programmas finansiālu atbalstu pārskata gadā turpināts speciālo auditorpārbaugu projekts Latvijas bankās, kā arī uzsākts starpbanku norēķinu sistēmas pilnveidošanas projekts.

Latvijas Banka turpināja saņemt regulāru Vācijas centrālās bankas tehnisko palīdzību. Tehniskās palīdzības programmu ietvaros Latvijas Bankas darbinieki piedalījās vairākos SVF institūta un Apvienotā Vīnes institūtaursos, kā arī Anglijas, Itālijas, Šveices, Vācijas un ASV centrālo banku rīkotajos semināros.

Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās Starptautisko norēķinu bankas rīkotajās regulārajās sanāksmēs par tehniskās palīdzības koordinēšanu un plānošanu.

PIEDALĪŠANĀS LATVIJAS STARPTAUTISKO LĪGUMSAISTĪBU IZPILDĒ UN LĪGUMU SAGATAVOŠANĀ

Izpildot saistības, ko paredz Asociācijas līgums starp Latvijas Republiku un Eiropas Savienību, Latvijas Banka pārskata periodā atbilstoši Eiropas Savienības direktīvu prasībām pilnveidoja normatīvos noteikumus, kas regulē Latvijas kredītiestāžu darbību. Tika izstrādāti un iesniegti izskatīšanai valdībai likumprojekti par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un par fizisko personu noguldījumu garantijām.

Lai iedibinātu regulāru informācijas un viedokļu apmaiņu starp Latviju un Eiropas Savienības Komisiju, arī Latvijas Bankas pārstāvji deleģēti darbam Eiropas Savienības un Latvijas kopīgi izveidotajā darba grupā ekonomikas un finanšu jautājumos. Šīs darba grupas sastāvā Latvijas Bankas pārstāvji piedalījās sarunās par Latvijas Republikas iestāšanos Pasaules tirdzniecības organizācijā un izstrādāja savus ieteikumus par Latvijas saistībām banku un finanšu pakalpojumu jomā.

LATVIJAS BANKAS VALDES ZIŅOJUMS

Latvijas Bankas padomes sastāvs pārskata gadā nemainījās un 1996. gada beigās bija šāds:

– padomes priekšsēdētājs, Latvijas Bankas prezidents	Einars Repše:
– Latvijas Bankas valdes priekšsēdētājs, prezidenta vietnieks	Ilmārs Rimšēvičs:
– padomes locekļi:	Harijs Bušs,
Valentīna Kolotova,
Vita Pilsuma,
Bruno R. Rubess,
Varis Zariņš,
Valentīna Zeile.

Latvijas Bankas valde 1996. gada beigās strādāja šādā sastāvā:

– valdes priekšsēdētājs	Ilmārs Rimšēvičs;
– valdes priekšsēdētāja vietniece	Māra Raubiško;
– valdes locekļi:	Helmūts Ancāns,
Roberts L. Grava,
Reinis Jakovļevs,
Antonija Sileniece.

Latvijas Bankas valde veica bankas praktiskā darba operatīvo vadīšanu, īstenoja Latvijas Bankas padomes direktīvas naudas apgrozības un kredītiestāžu uzraudzības jomā, izstrādāja bankas padomes lēmumu projektus. Pārskata gadā notika 57 Latvijas Bankas valdes sēdes, kurās pieņemti 183 lēmumi par kredītiestāžu uzraudzību, 18 lēmumu par monetārās politikas instrumentu lietošanu, 124 lēmumi par pārējā bankas praktiskā darba vadīšanu.

LATVIJAS BANKAS UZDEVUMI

Latvijas Banka saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku" veica šādus uzdevumus:

- noteica un īstenoja monetāro politiku, lai panāktu cenu stabilitāti valstī;
- noteica valūtu maiņas politiku;
- emitēja nacionālo valūtu;
- organizēja un nodrošināja norēķinu un maksājumu sistēmas darbību valstī;
- veica kredītiestāžu uzraudzību, lai nodrošinātu banku sistēmas drošumu, stabilitāti un attīstību;
- izsniedza kredītiestādēm licences (atļaujas) banku operāciju (darījumu) veikšanai, kā arī licences ārvalstu valūtu pirkšanai un pārdošanai;
- vāca, apstrādāja un publicēja finansu statistikas datus, kuri raksturoja banku sistēmas un makroekonomiskās vides attīstību;
- pārvaldīja ārējos aktīvus;
- darbojās kā valdības finansu aģents.

LATVIJAS BANKAS DARBĪBAS FINANSIĀLIE REZULTĀTI

Latvijas Bankas darbības 1996. gada peļņa bija 6 923 tūkst. latu (1995. gadā – 6 433 tūkst. latu).

Ieņēmumu lielāko daļu radīja sekmīgā un efektīvā zelta un ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju ieguldīšana drošos un ienesīgos finansu instrumentos.

Valdībai sekmīgāk īstenojot fiskālo politiku valstī, līdz 4 170 tūkst. latu (1995. gadā – 7 089 tūkst. latu) samazinājās Latvijas Bankas procentu ieņēmumi par aizdevumiem valdībai un valdības vērtspapīriem, bet Latvijas Bankas izdevumi par valdības noguldījumiem bija 2 971 tūkst. latu (1995. gadā – 3 138 tūkst. latu).

Procentu ieņēmumi par aizdevumiem bankām saglabājās iepriekšējā gada līmenī un bija 575 tūkst. latu.

LATVIJAS BANKAS PEĻNAS SADALE

Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" 18. pants nosaka pamatkapitāla, bet 19. pants – rezerves kapitāla maksimālo līmeni. Latvijas Banka šo likumā noteikto maksimālo līmeni sasniedza 1993. gadā, un 1996. gadā pamatkapitāla un rezerves kapitāla apjoms palika nemainīgs. Līdz ar to atskaitījumi no 1996. gada peļņas pamatkapitālā un rezerves kapitālā nav jāveic. Saskaņā ar minētā likuma 20. pantu palielināms Latvijas Bankas rīcības kapitāls. Tajā no 1996. gada peļņas ieskaitāmi 4 400 tūkst. latu. Izveidojama noguldījumu garantijas fonda rezerve 500 tūkst. latu apmērā. Latvijas Bankas 1996. gada peļņas atlikums 2 023 tūkst. latu apmērā ieskaitāms valsts budžeta ieņēmumos.

LATVIJAS BANKAS ĀRĒJĀS REZERVES

Latvijas Bankas ārējās rezerves ietver zelta krājumus, ārvalstu konvertējamās valūtas (sk. 2. skaidrojumu), SDR. Ārējās rezerves 1996. gada beigās sasniedza 427.4 milj. latu (1995. gada beigās – 315.3 milj. latu).

Latvijas Banka ārējās rezerves pārvaldīja saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajām vadlīnijām. Latvijas Bankas ārvalstu valūtu rezervju ieguldīšanas stratēģija balstīta uz šādiem principiem: rezervju vērtības saglabāšana, rezervju likviditāte un peļņas iegūšana.

Ārvalstu valūtu rezerves Latvijas Banka iegulda drošos un likvīdos instrumentos pasaules finansu institūcijās. Latvijas Banka ārvalstu valūtu rezerves iegulda Starptautiskās rekonstrukcijas un attīstības bankas, Starptautisko norēķinu bankas, Eiropas Investīciju bankas, Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas, Ziemeļvalstu investīciju bankas un citu starptautisko organizāciju kontos un termiņnoguldījumos. Latvijas Banka ārvalstu valūtu rezerves iegulda arī ASV, Vācijas, Japānas, Lielbritānijas, Francijas, Zviedrijas, Dānijas, Nīderlandes, Kanādas valsts, valsts aģentūru un banku emitētos vērtspapīros. Ārvalstu valūtu rezerves aizliegtas ieguldīt jebkura veida akcijās. (Aizliegums nav attiecināms uz ilgtermiņa ieguldījumu Starptautisko norēķinu bankā.) Starptautisko institūciju, valsts aģentūru un banku finansu instrumentos var ieguldīt ne vairāk kā 20% no pārvaldāmo ārvalstu valūtas rezervju apjoma.

Ieguldījumus atļauts veikt ASV dolāros, Vācijas markās, Japānas jenās, Lielbritānijas

sterliņu mārciņās, Francijas frankos, Zviedrijas kronās, Dānijas kronās, Nīderlandes guldenos, Šveices frankos, Kanādas dolāros, SDR un ECU. Ieguldījumu valūtu proporcija ir līdzīga valūtu attiecībai SDR valūtu grozā. Lai ierobežotu novirzes no šīs attiecības, Latvijas Banka izmanto nākotnes līgumus.

Latvijas Banka izmantoja trīs rezervju pārvaldītāju pakalpojumus Ņujorkā un Londonā, lai pārvaldītu daļu ārvalstu valūtu rezervju. Mērķis un darbības nosacījumi ir vienādi gan šiem rezervju pārvaldītājiem, gan Latvijas Bankas ārvalstu rezervju portfeļa vadītājiem.

Latvijas Bankas padome 1996. gada 15. janvārī apstiprināja Latvijas Bankas zelta rezervju noguldīšanas vadlīnijas, nosakot zelta rezervju noguldīšanas apjoma un termiņa ierobežojumus.

Investīciju komiteja katru nedēļu pārlūko un pilnveido Latvijas Bankas ārējo rezervju ieguldīšanas taktiku. Šīs komitejas darbā piedalās Latvijas Bankas valdes priekšsēdētājs, Valūtas operāciju pārvaldes vadītājs un šīs pārvaldes Darījumu un investīciju daļas darbinieki.

LATVIJAS BANKAS FINANSU INSTRUMENTI

Latvijas Banka nosaka refinansēšanas likmi, kas kalpo par atskaites punktu visai Latvijas finanšu sistēmai. Sakarā ar gada inflācijas samazināšanos un finanšu sistēmas stabilizēšanos Latvijas Banka 1996. gadā samazināja refinansēšanas likmi no 24% līdz 9.5% gadā.

Latvijas Bankas intervences starpbanku naudas tirgū notika divos veidos – veicot darījumus valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju otrreizējā tirgū, kā arī veicot *repo* darījumus. Latvijas Bankas valde 1996. gadā apstiprināja "Latvijas valsts iekšējā īstermiņa aizņēmuma parādzīmju pirkšanas ar atpārdošanu (*reverse repo*) izsoļu noteikumus". Taču šī monetārā instrumenta lietošana pārskata gadā nebija nepieciešama.

Nozīmīga ir arī lombarda kredītu likme, kas nosaka augšējo procentu likmju robežu starpbanku tirgū. Latvijas Banka izsniedza pieprasījuma un automātiskos lombarda kredītus, ņemot no bankām pieņemot valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes. Pieprasījuma lombarda kredītu izsniedz uz noteiktu termiņu, bet ne ilgāk kā uz 14 dienām pēc kārtas saskaņā ar noslēgto vienošanos uz bankas kredīta pieprasījuma pamata. Automātisko lombarda kredītu Latvijas Banka bankai izsniedz uz vienu dienu bankas korespondentkonta debeta atlikuma apjomā. Latvijas Bankas banku sektoram izsniegto kredītu atlikums samazinājās no 24.6 milj. latu gada sākumā līdz 10.0 milj. latu gada beigās.

Bankām bija iespēja veikt termiņnoguldījumus Latvijas Bankā.

Latvijas Banka un tās licencētās bankas bezskaidras naudas veidā pirka un pārdeva ārvalstu konvertējamo valūtu par latiem, savstarpējos maksājumus veicot divu darba dienu laikā vai, pusēm savstarpēji vienojoties, īsākā termiņā. Latvijas Bankas 1996. gadā neto nopirktais ārvalstu konvertējamo valūtu apjoms bija 148.5 milj. ASV dolāru (1995. gadā neto pārdotais apjoms – 67.5 milj. ASV dolāru).

Latvijas Banka 1996. gadā saglabāja rezervju normu 8% apmērā no attiecīgās bankas piesaistīto līdzekļu vidējiem atlikumiem (neatkarīgi no valūtas veida un noguldījuma termiņa un neieskaitot saistības pret iekšzemes kredītiestādēm, valsts budžetu un Latvijas banku ārvalstīs atvērto filiāļu piesaistītos līdzekļus). Rezervju prasību faktisko izpildi joprojām veidoja kredītiestādes korespondentkonta Latvijas Bankā un kases (latos) vidējie atlikumi (skaidrās naudas īpatsvars nedrīkstēja pārsniegt 50%). Skaidrās naudas īpatsvars rezervju prasību izpildē samazinājās no 34.9% gada sākumā līdz 30.7% gada beigās.

Palielinoties banku piesaistīto līdzekļu apjomam, auga arī kopējais rezervju apjoms,

kas bankām jānodrošina to korespondentkontos Latvijas Bankā. Pārskata gada sākumā šādu rezervju apjoms bija 39.0 milj. latu, gada beigās – 48.5 milj. latu.

Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izvietojumu saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 1993. gada 30. novembra noteikumiem "Par Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma realizāciju" veic Latvijas Banka izsoles veidā. Izsoles organizē izsoles komisija, ko izveido Latvijas Banka un Finanšu ministrija. Par izsoles dalībnieku var kļūt jebkura Latvijas Republikā licencēta banka vai ārvalstu bankas nodaļa, kā arī ārvalstu banka, kurai Latvijas Bankā ir atvērts korespondentkonts latos.

Lai īstenotu Latvijas Bankas monetāro politiku un uzturētu valdības vērtspapīru likviditāti, Latvijas Banka piedalījās valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju otrreizējā tirgū. Latvijas Bankas darījumu apjoms šajā tirgū 1996. gadā bija 114.1 milj. latu (par 22.4% lielāks nekā 1995. gadā).

Tā kā valdība īstenoja stingrāku fiskālo politiku, 1996. gadā Latvijas Bankas aizdevumi valdībai būtiski samazinājās. Valdībai bija iespēja savus brīvos līdzekļus noguldīt Latvijas Bankā.

SKAIDRAS NAUDAS APGROZĪBA

Latvijas Bankai ir naudas emisijas monopoltiesības. Apgrozībā bija piecu, desmit, divdesmit, piecdesmit un simt latu papīra naudas zīmes un latu un santīmu monētas. Skaidrā nauda banku sistēmā nonāca caur piecām Latvijas Bankas filiālēm Rīgā, Liepājā, Daugavpilī, Rēzeknē un Valmierā.

No banku sistēmas saņemtās skaidrās naudas nolietotības pakāpi un īstumu pārbaudīja Latvijas Bankas Rīgas filiāle. Pārskata gada laikā apstrādātās naudas apjoms (370.0 milj. latu, t.sk. iznīcināto banknošu kopējā vērtība – 88.4 milj. latu) 1.3 reizes pārsniedza apgrozībā esošo skaidrās naudas daudzumu. Banku sistēmā nokļuva tikai kvalitatīva nauda. Pārskata gadā no apgrozības izņemto viltojumu apjoms nedaudz pārsniedza 5 000 latu, liecinot, ka Latvijas nauda ar tās pretviltošanas elementiem ir drošs maksāšanas līdzeklis.

JUBILEJAS UN PIEMIŅAS MONĒTAS

Starptautisko monētu programmu ietvaros Latvijas Banka 1996. gadā laida apgrozībā ANO 50. gadadienai veltītu sudraba jubilejas monētu (Ls 1; apgrozībā no 10.01.1996.) un pasaules kuģniecības vēsturei veltītu sudraba piemiņas monētu (Ls 10; apgrozībā no 20.03.1996.). Rīgas 800 gadu jubilejai veltītās 8 monētu sērijas ietvaros apgrozībā laistas 13. gs. (Ls 10; 1995; apgrozībā no 05.07.1996.) un 14. gs. (Ls 10; 1995; apgrozībā no 18.09.1996.) veltītās sudraba monētas, izstrādāts vēl triju šīs sērijas monētu dizains un izgatavoti to ģipša atlējumi. Pasaulē nesot Latvijas vārdu, pārskata periodā ar tirdzniecības firmu starpniecību ārzemēs pārdoti 20.0 tūkst. monētu.

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA UN PERSONĀLA APMĀCĪBA

Latvijas Bankā 1996. gada beigās strādāja 696 darbinieki (par 26 vairāk nekā pirms gada).

Pārskata gadā tika izveidota Būvniecības pārvalde, kuras galvenais uzdevums ir ar Rīgas filiāles jaunbūves celtniecību saistīto jautājumu risināšana, un Sabiedrisko attiecību pārvalde, kuras uzdevums ir informēt sabiedrību par Latvijas Bankas politikas īstenošanas gaitu.

Pārskata gadā sakarā ar darbu uzsākšanu pie maksājumu bilances mainījās Statistikas pārvaldes un Monetārās politikas pārvaldes struktūra.

Pārskata gadā Latvijas Bankas darbinieki paaugstināja profesionālo zināšanu līmeni, piedaloties semināros,ursos un konferencēs Latvijā un ārvalstīs un gūstot jaunāko informāciju monetārās politikas, makroekonomikas un monetārās analīzes, valūtas operāciju, ārējo rezervju pārvaldīšanas, banku uzraudzības un banku grāmatvedības jomā.

1996. gadā izveidota Mācību koordinācijas darba grupa, kura koordinē Latvijas Bankas darbinieku mācības Latvijā un ārvalstīs.

1996. gadā darbu uzsāka Latvijas Bankas mācību centrs, kurā 45 Latvijas Bankas darbinieki papildināja savas zināšanas personāla vadīšanā, prezentācijas mākslā un saskarsmes psiholoģijā. 70 Latvijas Bankas speciālistu padziļināja zināšanas datorzinībās, 140 – svešvalodās.

1996. gadā uzsākts jauns mācību cikls Latvijas Bankas speciālistiem par monetārās politikas, kredītiestāžu uzraudzības un grāmatvedības uzskaites jautājumiem un mācību kursu "Iepazīšanās ar Latvijas Banku". 18 vadošo speciālistu piedalījās Latvijas Bankas un Rīgas Ekonomikas augstskolas kopīgi organizētajā programmā par makroekonomikas un finanšu teorijas jautājumiem.

Latvijas Banka ir sniegusi atbalstu diplomprojektu izstrādāšanā un mācību prakses norisē Rīgas Ekonomikas augstskolas, Minesotas Universitātes (ASV) un Erlangenē-Nirnbērgas Universitātes (Vācija) studentiem.

Latvijas Banku koledža 1996. gadā veica studentu apmācību banku zinību un finanšu specialitātēs, sagatavojot banku menedžerus un nodokļu inspektorus Valsts ieņēmumu dienestam. Mācības organizētas dienas un neklātienē nodaļās. 1996. gadā uzņemti 297 studenti, koledžu beidza un diplomus saņēma 195 absolventi. Gada laikā 1100 speciālistu mācījās dažādos Latvijas Banku koledžas organizētajosursos, paaugstinot teorētisko zināšanu līmeni un profesionālo sagatavotību. Latvijas Banku koledžas darbu pārraudzīja Aizbildņu padome.

LATVIJAS BANKAS
1996. GADA FINANŠU PĀRSKATI

LATVIJAS BANKAS BILANCE 1996. GADA 31. DECEMBRĪ

(tūkst. latu)			
AKTĪVI	Skaidrojumi	1996	1995
ĀRZEMJU AKTĪVI		504 685	392 548
Zelts	1	41 578	40 150
Speciālās aizņēmuma tiesības		1 251	1 195
Konvertējamās valūtas	2	384 549	273 971 ¹
Starptautiskais valūtas fonds	3	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	4	973	940
Pārējie ārzemju aktīvi	5	2 019	2 556
Nekonvertējamās valūtas	6	1 386	807
VIETĒJIE KREDĪTI		74 309	100 818
Bankām	7	9 950	24 579
Valdībai	8	30 575	51 585
Valdības vērtspapīri	9	14 077	5 774
Pārējie kredīti	10	19 707	18 880
CITI AKTĪVI	11	5 620	9 011 ²
PAMATLĪDZEKĻI	12	6 086	4 453
KOPĀ AKTĪVI		590 700	506 830

¹ 1995. gada dati ietver investīciju vērtības palielinājumu (par 3 061 tūkst. latu) pēc investīciju pārvērtēšanas saskaņā ar to tirgus vērtību, tādējādi atspoguļojot 1996. gada grāmatvedības uzskaites metodes maiņas ietekmi (sk. 2. un 17. skaidrojumu).

² Iekļauti debitoru parādi, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

(turpinājums)		(tūkst. latu)	
PASĪVI	Skaidrojumi	1996	1995
ĀRZEMJU PASĪVI		145 805	159 622
Starptautiskais valūtas fonds	13	145 497	159 163
Citi ārzemju pasīvi		6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos		67	198
Nekonvertējamās valūtas	6	235	255
LATI APGROZĪBĀ	14	282 602	225 871
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI		131 653	92 416
Banku		52 780	46 908
Valdības		31 017	2 623
Valdības ārzemju aizņēmumi	15	42 197	41 049
Humānās palīdzības konti		364	996
Pārējie noguldījumi		5 295	840
CITI PASĪVI	19	5 350	7 790 ¹
KAPITĀLS UN REZERVES		25 290	21 131
Pamatkapitāls	16	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	16	625	625
Rīcības kapitāls	16	13 494	9 093
Pārvērtēšanas konts	17	8 244	8 486 ²
Eiropas Savienības dāvinājums	18	427	427
KOPĀ PASĪVI		590 700	506 830

¹ Iekļauti uzkrājumi debitoru parādiem, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

² 1995. gada dati ietver investīciju vērtības palielinājumu (par 3 061 tūkst. latu) pēc investīciju pārvērtēšanas saskaņā ar to tirgus vērtību, tādējādi atspoguļojot 1996. gada grāmatvedības uzskaites metodes maiņas ietekmi (sk. 2. un 17. skaidrojumu).

LATVIJAS BANKAS 1996. GADA PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

		(tūkst. latu)	
	Skaidrojumi	1996	1995
PROCENTU IEŅĒMUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par noguldījumiem bankās		2 207	1 306
Ieņēmumi par vērtspapīriem		16 941	19 907
Pārējie ieņēmumi		59	268
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes		115	111
KOPĀ par ārzemju operācijām		19 322	21 592
Vietējās operācijas			
Procenti par aizdevumiem bankām		575	561
Procenti par valdības vērtspapīriem		1 538	845
Procenti par aizdevumiem valdībai		2 632	6 244
Pārējie ieņēmumi		197	2 40
KOPĀ par vietējām operācijām	20	4 942	10 053
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas			
Procenti par kredītiem		1 978	2 700
Pārējie izdevumi		294	260
KOPĀ par ārzemju operācijām		2 272	2 960
Vietējās operācijas			
Procenti par banku noguldījumiem		17	21
Procenti par valdības noguldījumiem		2 971	3 138
KOPĀ par vietējām operācijām		2 988	3 159
TĪRIE PROCENTU IEŅĒMUMI		19 004	25 526

(turpinājums)		(tūkst. latu)	
	Skaidrojumi	1996	1995
Speciālie uzkrājumi	21	1 142	7 825
BANKAS DARBĪBAS IEŅĒMUMI		611	604
BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI			
Darba algas un pārējie maksājumi personālam		4 541	3 438
Sociālās apdrošināšanas izdevumi		1 543	1 258
Monētu kalšanas izdevumi		294	23
Nolietojums		1 478	837
Pārējie bankas darbības izdevumi		3 694	6 316 ¹
KOPĀ bankas darbības izdevumi		11 550	11 872
PEĻŅA PIRMS SADALES		6 923	6 433
PEĻŅAS SADALE			
Noguldījumu garantijas fonda rezerve		500	—
Rīcības kapitāls		4 400	4 933
Valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums		2 023	1 500

¹ 1995. gada pārskatā tīrie zaudējumi no ārvalstu valūtu maiņas parādīti atsevišķi.

LATVIJAS BANKAS 1996. GADA NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

		(tūkst. latu)	
	Skaidrojumi	1996	1995
Neto naudas ieplūde/aizplūde (–)	22(i)	31 057	–194 095
Saskaņā ar likuma "Par Latvijas Banku" 20. pantu valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmā peļņa		–1 500	–
Pamatlīdzekļu iegāde		–3 145	–1 507
Starptautiskā valūtas fonda kredīta atmaksa		–13 666	–2 750
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums/samazinājums (–)	22(ii)	12 746	–198 352

LATVIJAS BANKAS 1996. GADA FINANŠU PĀRSKATU PASKAIDROJUMI

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" un likumu "Par grāmatvedību". Starptautiskie grāmatvedības standarti izmantoti tajos gadījumos, kad tie attiecināmi uz centrālās bankas darbību.

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējās vērtības grāmatvedības uzskaites pamatprincipiem, kas lietoti tā, lai ietvertu atsevišķu aktīvu pozīciju pārvērtēšanu, kā minēts paskaidrojumos. Galvenās izmantotās grāmatvedības uzskaites metodes bija šādas.

ZELTS

Atgūstot Latvijas Bankas zeltu 1992.–1993. gadā, tas novērtēts, nosakot zelta vērtību 300 ASV dolāru par Trojas unci. Šis vērtējums un vēlāk realizētie ieņēmumi un zaudējumi ir ietverti pārvērtēšanas kontā.

IEGULDĪJUMI ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTĀS

Ieguldījumi ārvalstu konvertējamās valūtās ir pārvērtēti pēc to tirgus vērtības un pārrēķināti latos, izmantojot Latvijas Bankas noteikto valūtu maiņas kursu gada beigās. Pārvērtēšanas rezultātā iegūtā starpība grāmatota pārvērtēšanas kontā. Tirgus vērtības korekcija grāmatota no pārvērtēšanas konta uz peļņas un zaudējumu aprēķinu pēc ieguldījuma realizēšanas.

Šādas ir izmaiņas grāmatvedības uzskaites metodēs, kuras bija izmantotas iepriekšējā gada finanšu pārskatos, kad ieguldījumi ārvalstu konvertējamā valūtā bija uzskaitīti pēc to sākotnējās vērtības. Grāmatvedības uzskaites metodes mainītas, lai parādītu ārvalstu konvertējamo valūtu investīciju portfeļa vērtību atbilstoši tam, kā vadība vērtē šos ieguldījumus pēc to tirgus vērtības (*day-to-day bases*). Iepriekšējā gada bilances rādītāju korekcija, kas veikta sakarā ar grāmatvedības uzskaites metožu maiņu, ietverta pārvērtēšanas kontā. Ārvalstu konvertējamā valūtā veikto ieguldījumu 1995. gada 31. decembra bilances vērtība ir parādīta konsekventi.

LATVIJAS VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Pērkot Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes, to diskonta summu lineāri amortizē līdz nominālvērtībai, amortizāciju iekļaujot procentu ieņēmumos. Amortizācijas periods ilgst no parādzīmju nopirkšanas brīža līdz to termiņa beigām. Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes ir atspoguļotas bilancē, to iegādes vērtībai pieskaitot amortizēto diskontu.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļus uzskaita pēc to iegādes vērtības, no tās atskaitot uzkrāto nolietojumu. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes atbilstoši šādām likmēm:

ēkām	– 1–2%;
biroja iekārtām	– 10%;
transporta līdzekļiem	– 20%;
skaitļošanas iekārtām un informācijas sistēmām	– 20%.

Banknošu izgatavošanas izmaksas ir iekļautas pamatlīdzekļos, un izmaksas tiek amortizētas, aptverot banknošu aptuveno izmantošanas periodu – 2 gadus. Monētu izgatavošanas izmaksas ir iekļautas izdevumos tajā gadā, kad tās radušās.

PROCENTU IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

Procentu ieņēmumi un izdevumi ir iegrāmatoti saskaņā ar uzkrāšanas principu. Procentu ieņēmumi aprēķināti arī par šaubīgajiem kredītiem, vienlaicīgi veidojot uzkrājumus šiem kredītiem un to procentu ieņēmumiem.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Bilances aktīvi un pasīvi ārvalstu valūtās ir izteikti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtu maiņas kursa gada beigās. Ieņēmumi un zaudējumi, kas radušies, pārrēķinot ārvalstu valūtu latos, ir iekļauti pārvērtēšanas kontā, kurā ietverti gan realizētie, gan nerealizētie ieņēmumi un zaudējumi.

BILANCES UN PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINA POSTEŅU SKAIDROJUMI

1. ZELTS

Zelta krājumu vērtības izmaiņas 1996. gadā

	Unces	Tūkst. latu
Zelts 1995. gada 31. decembrī	249 223	40 150
Izmaiņas zelta noguldīšanas un noguldījumu izņemšanas rezultātā	46	6
Valūtas kursu starpība	–	1 422
Zelts 1996. gada 31. decembrī	249 269	41 578

Latvijas Banka 1996. gadā zeltu noguldīja ārvalstu komercbankās, saņemot par to procentus.

Oficiālā fiksētā zelta cena Londonā 1996. gada 30. decembrī bija 369.25 ASV dolāri par Trojas unci.

2. KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvi konvertējamās ārvalstu valūtās ir ieguldīti ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās naudas noguldījumu un augsti likvīdu vērtspapīru veidā.

Ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju sastāvs 1996. gada beigās, pārrēķinot latos, bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	1996	1995
Noguldījumi ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās	41 050	22 386
Valsts īstermiņa parādzīmes	90 876	44 593
Valsts obligācijas	233 331	179 810
Pārējie vērtspapīri	17 961	25 806
Ārvalstu valūta kasē	1 331	1 376
Kopā	384 549	273 971

Ieguldījumi, kas iekļauti Latvijas Bankas bilancē 1995. gada 31. decembrī, ir pārvērtēti pēc to tirgus vērtības šajā datumā saskaņā ar jaunajām grāmatvedības uzskaites metodēm, kuras akceptētas 1996. gadā. Tādēļ investīciju vērtība pārsniedz 1995. gada pārskatā uzrādīto vērtību par 3 061 tūkst. latu.

Valūtu proporcija ārvalstu konvertējamā valūtā esošajos ārzemju aktīvos ir līdzīga valūtu attiecībai SDR valūtu grozā. Lai ierobežotu novirzes no šīs attiecības, Latvijas Banka izmanto ārvalstu valūtu pirkšanas un pārdošanas nākotnes līgumus. Tādēļ 1996. gada 31. decembrī bija noslēgti nākotnes līgumi 114.6 tūkst. latu vērtībā.

Latvijas Bankas ārvalstu konvertējamo valūtu rezervju sadalījums pa valūtām 1996. gada 31. decembrī bija šāds.

	(%)	
	1996	1995
ASV dolāri	40	47
Vācijas markas	20	37
Lielbritānijas sterliņu mārciņas	12	5
Japānas jenas	16	6
Francijas franki	11	4
Pārējās ārvalstu valūtas	1	1
Kopā	100	100

3. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Latvijas dalībmaksa Starptautiskajā valūtas fondā (SVF), kura nodrošināta ar Latvijas valdības parādzīmi, ir izteikta SDR un atspoguļota bilances aktīvos. Bilances pasīvos attiecīgi uzrādīti SVF Latvijas nacionālās valūtas turējumi (sk. 13. skaidrojumu). Latvijas kvota SVF ir 91.5 milj. SDR.

4. STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS AKCIJAS

Starptautisko norēķinu bankā Latvijas Bankai pieder 1 000 akciju. Akcijas ir izteiktas

zelta ekvivalentā (5 834 Trojas unces) un novērtētas, nosakot zelta vērtību 300 ASV dolāru par Trojas unci. Ieguldījumu vērtības izmaiņas gada laikā rodas tādēļ, ka akciju sākotnējā vērtība ir noteikta ASV dolāros.

5. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Šajā postenī iekļauti valdības uzdevumā ārvalstu kredītiestādēs veiktie noguldījumi (1 993 tūkst. latu) un pārējie ārzemju aktīvi (26 tūkst. latu).

6. NEKONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Šajā postenī atspoguļoti kontu, kuri bija atvērti 1991. un 1992. gadā norēķinu veikšanai ar NVS valstīm, atlikumu pēc speciālo uzkrājumu izveidošanas atlikusī vērtība.

7. VIETĒJIE KREDĪTI BANKĀM

Latvijas Banka bija valdības finanšu aģents lielai daļai Latvijas Republikai piešķirto ārzemju kredītu. Šajā postenī uzrādīti tie ārzemju kredīti (5 632 tūkst. latu), kuri izsniegti bankām tālākai sadalīšanai starp tiešajiem kredītu izmantotājiem, kredīti, kas nodrošināti ar valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju ķīlu (4 109 tūkst. latu), un ilgtermiņa kredīti, kas izsniegti bankām 1992. gadā (209 tūkst. latu).

8. VIETĒJIE KREDĪTI VALDĪBAI

Šajā postenī atspoguļoti ārzemju kredīti (30 575 tūkst. latu), kurus valdība izmantoja valsts īpašumā esošo uzņēmumu kredītešanai un valsts investīciju programmu īstenošanai.

9. VALDĪBAS VĒRTSPAPĪRI

Latvijas Banka ir tirgus veidotāja Finanšu ministrijas emitētajām valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmēm. Latvijas Bankai 1996. gada 31. decembrī piederēja šādas parādzīmes. (tūkst. latu)

Parādzīmju sākotnējais termiņš	1996	1995
1 mēneša	527	—
3 mēnešu	1 021	3 450
6 mēnešu	3 249	2 324
12 mēnešu	9 280	—
Kopā	14 077	5 774

10. PĀRĒJIE KREDĪTI

Šajā postenī uzrādīti tām bankām izsniegtie G-24 kredīti, kuru licences atsauktas. Šiem kredītiem nav izveidoti uzkrājumi, jo valdība ir garantējusi nenomaksāto G-24 kredītu summu atmaksu gadījumā, ja izsniegtos kredītus nebūs iespējams atgūt.

11. CITI AKTĪVI

Šajā postenī ir iekļauti uzkrātie procenti (4 933 tūkst. latu), priekšapmaksa pamatlīdzekļu iegādei (309 tūkst. latu) un citi aktīvi (378 tūkst. latu).

12. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļu izmaiņas 1996. gadā

(tūkst. latu)

	Ēkas	Mēbeles un biroja tehnika	Trans- porta līdzekļi	Pārējie, t.sk. banknotes	Kopā
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība					
1995. gada 31. decembrī	845	2 518	324	766	4 453
Palielinājums	1 121	510	352	1 162	3 145
Nodots Valsts īpašuma fondam	-34	-	-	-	-34
Nolietojums	-9	-669	-220	-580	-1 478
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība					
1996. gada 31. decembrī	1 923	2 359	456	1 348	6 086

13. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Saistības pret SVF sastāv no trim atsevišķiem bilances atlikumiem: kredīts, kas saņemts no SVF saskaņā ar resursu rezerves vienošanos (*stand-by arrangement*), Sistēmiskās pārveides fonda kredīts un saistības par valsts dalību SVF (sk. 3. skaidrojumu).

Kredīts resursu rezerves vienošanās ietvaros un Sistēmiskās pārveides fonda kredīts izsniegts Latvijas Republikai, lai sekmētu valdības ekonomikas un finanšu programmas īstenošanu, un atmaksājams pa daļām attiecīgi līdz 1999. gada jūlijam un 2004. gada jūlijam.

1996. gadā notika šādas saistību pret SVF izmaiņas.

(tūkst. latu)

	Kredīts re- sursu rezer- ves vienoša- nās ietvaros	Sistēmiskās pārveides fonda kredīts	Dalības saistības	Kopā
Atlikums 1995. gada 31. decembrī	49 697	36 586	72 880	159 163
Pārvērtēšana	-	-	359	359
Atmaksa	-14 025	-	-	-14 025
Atlikums 1996. gada 31. decembrī	35 672	36 586	73 239	145 497

14. LATI APGROZĪBĀ

1996. gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	1996	1995	1996	1995	1996	1995
BANKNOTES						
Ls100	19 827	14 186	198	142	7.0	6.3
Ls50	27 357	17 745	547	355	9.7	7.9
Ls20	73 395	56 779	3 670	2 839	26.0	25.2
Ls10	84 821	63 514	8 482	6 351	30.1	28.2
Ls5	59 472	56 953	11 893	11 390	21.1	25.3
KOPĀ	264 872	209 177	—	—	93.9	92.9
MONĒTAS						
Ls 2	5 018	4 839	2 509	2 420	1.8	2.1
Ls 1	5 467	5 131	5 467	5 130	1.9	2.3
50 s	3 093	2 910	6 187	5 820	1.1	1.3
20 s	1 328	1 190	6 637	5 951	0.5	0.5
10 s	895	848	8 951	8 476	0.3	0.4
5 s	634	566	12 670	11 324	0.2	0.2
2 s	414	366	20 703	18 286	0.2	0.2
1 s	369	306	36 892	30 572	0.1	0.1
KOPĀ	17 218	16 156	—	—	6.1	7.1
PAVISAM	282 090	225 333	—	—	100.0	100.0

1996. gada beigās apgrozībā bija arī 10 latu sudraba un 100 latu zelta jubilejas monētas, kā arī apgrozības monētu suvenīrkomplekti kopumā par 512 tūkst. latu.

15. VALDĪBAS ĀRZEMJU AIZŅĒMUMI

Šajā postenī atspoguļoti Latvijas Republikas valdības saņemtie G-24 kredīti. Šie kredīti izsniegti bankām sadalīšanai tiešajiem kredītu izmantotājiem. Kredītus ir garantējusi Latvijas valdība.

16. PAMATKAPITĀLS, REZERVES UN RĪCĪBAS KAPITĀLS

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka pamatkapitāla un rezerves kapitāla maksimālo līmeni. Latvijas Banka šo likumā noteikto maksimālo līmeni sasniedza 1993. gadā, un 1996. gadā pamatkapitāla un rezerves kapitāla apjoms palika nemainīgs.

Saskaņā ar likuma "Par Latvijas Banku" 20. pantu 1996. gadā palielināts rīcības kapitāls.

17. PĀRVĒRTĒŠANAS KONTS

Pārvērtēšanas konta izmaiņas 1996. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	Zelts	Ārvalstu			Kopā
		Konver- tējamās	Nekonver- tējamās	Investīciju tirgus vērtība	
Pārvērtēšanas kots					
1995. gada 31. decembrī					
(pirms pārvērtēšanas)	46 457	-13 434	-27 598	-	5 425
Korekcija	-	-	-	3 061	3 061
Pārvērtēšanas kots					
1995. gada 31. decembrī					
(pēc pārvērtēšanas)	46 457	-13 434	-27 598	3 061	8 486
Izmaiņas investīciju pārvērtēšanas rezervēs	-	-	-	-2 254	-2 254
Pārvērtēšana	1 422	-1 033	1 623	-	2 012
Pārvērtēšanas kots					
1996. gada 31. decembrī	47 879	-14 467	-25 975	807	8 244

Iepriekšējā gada pārvērtēšanas konta korekcija veikta sakarā ar to grāmatvedības uzskaites metožu maiņu, kuras izmantotas, lai pārvērtētu ārvalstu konvertējamās valūtās veiktās investīcijas.

18. EIROPAS SAVIENĪBAS DĀVINĀJUMS

Šajā postenī uzrādīts Eiropas Savienības dāvinājums Latvijas Bankai, kas paredzēts mazu un vidēju uzņēmējdarbību attīstības kreditēšanai. Kredīti izsniegti ar triju Eiropas Savienības izraudzītu Latvijas banku starpniecību.

19. CITI PASĪVI

Šajā postenī uzrādītas uzkrātās izmaksas (1 561 tūkst. latu), valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums (2 023 tūkst. latu), peļņas atlikums, kas novirzīts noguldījumu garantijas fonda rezervei (500 tūkst. latu), procentu maksājumi par ārvalstu aizņēmumiem (719 tūkst. latu) un pārējie pasīvi (547 tūkst. latu).

20. PROCENTU IEŅĒMUMI UN IZDEVUMI

Veikto vietējo operāciju procentu ieņēmumi 1996. gadā samazinājās, jo valdība atmaksāja Latvijas Bankai ārkārtas kredītu.

21. SPECIĀLIE UZKRĀJUMI

Speciālie uzkrājumi ir izveidoti tiem valdības negarantētajiem kredītiem, kuri 1992. gadā

izsniegti bankai, kuras licence ir atsaukta, un attiecīgajiem procentiem. Latvijas Banka izveidoja arī uzkrājumus ar NVS valstīm 1992. gadā veikto norēķinu zaudējumu segšanai.

Norakstītas un izveidotas šādas speciālo uzkrājumu summas.

	(tūkst. latu)	
	1996	1995
Kredītiem, kas izsniegti bankām, kurām atsaukta licence	11	3 434
Ar NVS valstīm 1992. gadā veikto norēķinu zaudējumu segšanai	1 131	4 391
Kopā	1 142	7 825

22. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

(i) Bankas darbības ienākumu saskaņošana ar neto naudas ieplūdi/aizplūdi (–) pamatdarbības rezultātā.

	(tūkst. latu)	
	1996	1995
Peļņa pirms sadales	6 923	6 433
Zelta pieaugums	–6	–
Speciālo aizņēmuma tiesību pieaugums	–56	–1 021
Ārvalstu valdību vērtspapīru un citu ārvalstu investīciju pieaugums	–91 958	–159 237
Pārvērtēšana un investīciju tirgus vērtības korekcija	–1 664	9 000
Pārējo ārzemju aktīvu samazinājums	537	1 463
Ārvalstu nekonvertējamo valūtu pieaugums (–)/samazinājums	–579	459
Vietējo kredītu pieaugums (–)/samazinājums	26 509	–32 839
Pārējo aktīvu pieaugums (–)/samazinājums	3 390	–3 085
Nolietojums	1 478	837
Zaudējumi no pamatlīdzekļu nodošanas Valsts īpašuma fondam	34	–
Ārvalstu banku latos veikto noguldījumu samazinājums	–131	–3 082
Ārvalstu nekonvertējamā valūtā veikto noguldījumu samazinājums	–20	–144
Apgrozībā esošo latu apjoma pieaugums/samazinājums (–)	56 731	–6 229
Pārējo pasīvu samazinājums	–3 463	–797
Starptautisko norēķinu bankas akciju vērtības pieaugums (–)/samazinājums pārvērtēšanas rezultātā	–33	19
Nebanku noguldījumu pieaugums/samazinājums (–)	33 365	–5 872
Neto naudas ieplūde/aizplūde (–)	31 057	–194 095

Par naudu un tās ekvivalentiem uzskatīti ārvalstu valūtu atlikumi kasē, prasības pret ārvalstu bankām un citām kredītiestādēm ar atlikušo atmaksas termiņu līdz trim mēnešiem.

(ii) Naudas un tās ekvivalentu atlikumu analīze

(tūkst. latu)

	1996	Izmaiņas	1995
Īstermiņa noguldījumi ārvalstu bankās un citās finanšu institūcijās	41 050	18 663	22 387
Ārvalstu valūtu atlikumi kasē	1 331	–45	1 376
Latvijas banku īstermiņa noguldījumi	–52 780	–5 872	–46 908
Kopā	–10 399	12 746	–23 145

REVĪZIJAS KOMISIJAS ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

Mēs esam veikuši Latvijas Bankas 1996. gada 31. decembra bilances, peļņas un zaudējumu aprēķina, naudas plūsmas pārskata un atbilstošo piezīmju revīziju. Bankas vadība ir atbildīga par šiem finanšu pārskatiem. Mūsu pienākums ir sniegt atzinumu par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz mūsu veikto revīziju.

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums jāplāno un jāveic revīzija ar mērķi iegūt pietiekamus pierādījumus tam, ka finanšu pārskatos nav būtisku neprecizitāšu. Revīzijas laikā izlases veidā veikta finanšu pārskatos uzrādīto summu un skaidrojumu apliecināšās dokumentācijas pārbaude. Veiktā revīzija ietver arī izmantoto grāmatvedības uzskaites principu un bankas vadības svarīgāko prognožu novērtēšanu, kā arī vispārējā finanšu pārskatu izklāsta novērtējumu. Mēs uzskatām, ka veiktā revīzija ir pietiekams pamatojums mūsu atzinuma izteikšanai.

Mēs uzskatām, ka šie finanšu pārskati patiesi atspoguļo Latvijas Bankas finansiālo stāvokli 1996. gada 31. decembrī visos būtiskajos aspektos, kā arī tās darbības rezultātus un naudas plūsmas par pārskata gadu līdz šim datumam saskaņā ar Latvijas Bankas pieņemtajiem grāmatvedības uzskaites principiem un likumu "Par Latvijas Banku".

SIA "Coopers & Lybrand Latvia"

Latvijas Republikas Valsts kontrole

Rīgā 1997. gada 28. februārī

LATVIJAS BANKAS PADOMES LĒMUMS

Latvijas Bankas padome 1997. gada 13. martā pieņēma lēmumu Nr. 39/9 "Par Latvijas Bankas 1996. gada pārskatu".

Pēc Latvijas Bankas 1996. gada saimnieciskās darbības revīzijas rezultātu izskatīšanas Latvijas Bankas padome nolēmj:

1. Apstiprināt Latvijas Bankas 1996. gada pārskatu.
2. Latvijas Bankas 1996. gada peļņu sadalīt šādi:
 - 2.1. 500 tūkst. latu ieskaitīt privātpersonu noguldījumu garantijas fonda rezervē;
 - 2.2. 4 400 tūkst. latu ieskaitīt Latvijas Bankas rīcības kapitālā;
 - 2.3. 2 023 tūkst. latu ieskaitīt valsts budžeta ieņēmumos.
3. Uzdot Latvijas Bankas valdei nodrošināt Latvijas Bankas 1996. gada pārskata iespiešanu latviešu un angļu valodā un nosūtīšanu attiecīgajām institūcijām.

E. Repše
Latvijas Bankas
prezidents

PIELIKUMI

1. pielikums

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI 1996. GADĀ

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

	I	II	III	IV	V	VI
Latvijas Banka						
Naudas bāze M0	251.3	258.9	261.4	280.5	288.9	311.3
Skaidrā nauda apgrozībā	217.9	221.7	224.7	230.1	231.5	244.0
Noguldījumi Latvijas Bankā	33.4	37.2	36.8	50.4	57.4	67.3
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	86.7	85.6	86.0	82.0	80.1	78.4
Tīrie ārējie aktīvi	229.6	231.2	245.6	260.6	278.9	283.5
Tīrie iekšējie aktīvi	21.7	27.7	15.9	19.9	10.0	27.7
Kredīti	79.3	83.3	73.2	76.4	69.7	86.9
Bankām	25.8	29.9	27.0	22.2	17.6	20.6
Valdībai (neto)	34.7	34.1	26.6	34.5	32.3	46.5
Pārējie kredīti	18.9	19.4	19.6	19.7	19.8	19.8
Pārējie aktīvi (neto)	-57.7	-55.7	-57.4	-56.5	-59.7	-59.2
Banku sistēma						
Plašā nauda M2X	507.1	503.7	504.4	518.6	526.8	544.4
Skaidrā nauda apgrozībā ¹	202.2	208.5	211.6	215.4	218.3	230.2
Nebanku ² noguldījumi	304.9	295.2	292.9	303.3	308.4	314.2
Ārvalstu valūtās	164.8	158.6	161.7	165.0	168.0	174.7
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ³	342.4	345.1	342.7	353.6	358.7	369.7
Tīrie ārējie aktīvi	285.3	291.4	324.8	349.6	364.6	371.6
Tīrie iekšējie aktīvi	221.8	212.3	179.6	169.0	162.2	172.8
Kredīti	219.0	213.1	196.5	192.8	196.7	196.4
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (%)	24.0	24.0	24.0	19.0	15.0	13.0
Vidējās svērtās procentu likmes (%)						
Starpbanku tirgū	17.4	22.5	20.9	15.6	12.5	11.9
Nebanku sektorā						
Latos izsniegtie īstermiņa kredīti	32.4	29.1	33.1	29.7	27.2	27.1
Latos piesaistītie termiņnoguldījumi	13.9	15.0	16.4	13.8	12.2	11.6
LVL pret USD	0.549	0.542	0.549	0.552	0.555	0.554

¹ Bez atlikumiem banku kasēs.

² Nebankas – uzņēmumi un privātpersonas.

³ M2D = skaidrā nauda apgrozībā – atlikumi banku kasēs + iekšzemes uzņēmumu, privātpersonu noguldījumi nacionālajā valūtā.

1. pielikums

(turpinājums)

(atlikumi perioda beigās; milj. latu)

	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Latvijas Banka						
Naudas bāze M0	301.6	310.5	310.8	319.3	316.1	340.7
Skaidrā nauda apgrozībā	246.3	252.8	261.0	260.6	262.8	282.6
Noguldījumi Latvijas Bankā	55.3	57.7	49.8	58.8	53.3	58.1
Skaidrā nauda pret naudas bāzi (%)	81.7	81.4	84.0	81.6	83.1	82.9
Tīrie ārējie aktīvi	288.5	301.0	311.1	324.5	332.2	358.5
Tīrie iekšējie aktīvi	13.1	9.5	-0.3	-5.2	-16.1	-17.8
Kredīti	71.6	68.2	59.0	58.0	45.7	42.9
Bankām	13.1	13.2	10.9	17.6	10.6	10.0
Valdībai (neto)	38.9	35.5	28.3	20.7	15.5	13.3
Pārējie kredīti	19.6	19.6	19.8	19.8	19.6	19.7
Pārējie aktīvi (neto)	-58.5	-58.7	-59.3	-63.2	-61.9	-60.7
Banku sistēma						
Plašā nauda M2X	558.4	580.4	601.5	596.6	586.0	628.3
Skaidrā nauda apgrozībā ¹	231.7	239.0	244.4	243.9	247.6	264.0
Nebanku ² noguldījumi	326.7	341.4	357.1	352.6	338.3	364.3
Ārvalstu valūtās	183.6	193.3	200.8	198.8	185.4	195.5
Iekšzemes naudas piedāvājums M2D ³	374.8	387.1	400.7	397.8	400.6	432.7
Tīrie ārējie aktīvi	379.2	399.8	410.1	428.7	421.8	452.2
Tīrie iekšējie aktīvi	179.2	180.6	191.4	167.9	164.2	176.0
Kredīti	191.5	193.1	196.1	199.6	200.0	211.5
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (%)	13.0	12.0	11.0	10.0	10.0	9.5
Vidējās svērtās procentu likmes (%)						
Starpbanku tirgū	11.1	9.8	7.5	10.3	7.9	9.7
Nebanku sektorā						
Latos izsniegtie īstermiņa kredīti	17.1	23.9	22.3	23.3	24.0	20.3
Latos piesaistītie termiņnoguldījumi	11.0	9.7	13.2	9.6	9.9	10.1
LVL pret USD	0.548	0.548	0.555	0.554	0.552	0.556

2. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1996. GADA MĒNEŠU BILANCES

(tūkst. latu)

	1996					
	I	II	III	IV	V	VI
AKTĪVI						
ĀRZEMJU AKTĪVI	391 941	394 124	406 152	422 135	440 756	442 816
Zelts	41 040	40 517	41 041	41 265	41 489	41 428
Speciālās aizņēmuma tiesības	1 195	2 633	118	1 073	146	141
Konvertējamās valūtas	272 656	273 566	287 365	301 176	320 158	322 291
Starptautiskais valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	961	949	961	966	971	970
Pārējie ārzemju aktīvi	2 352	2 742	2 955	3 423	3 763	3 772
Nekonvertējamās valūtas	808	788	783	1 303	1 300	1 285
VIETĒJIE KREDĪTI	95 269	98 833	98 145	84 642	84 817	90 305
Bankām	25 783	29 922	26 998	22 187	17 637	20 606
Valdībai	45 918	44 634	44 020	34 281	34 408	34 142
Valdības vērtspapīri	4 688	4 915	7 515	8 455	12 945	15 770
Pārējie kredīti	18 880	19 362	19 612	19 719	19 827	19 787
CITI AKTĪVI [1]	4 488	3 853	5 394	5 263	5 754	6 215
PAMATLĪDZEKĻI	4 592	4 596	4 664	4 633	4 601	4 772
KOPĀ AKTĪVI	496 290	501 406	514 355	516 673	535 928	544 108
PASĪVI						
ĀRZEMJU PASĪVI	159 504	159 706	157 185	157 723	157 646	155 087
Starptautiskā valūtas fonda konti	159 163	159 163	156 647	157 006	157 006	154 491
Citi ārzemju pasīvi	6	6	6	6	6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos	80	288	285	466	393	352
Nekonvertējamās valūtas	255	249	247	245	241	238
LATI APGROZĪBĀ	217 874	221 693	224 670	230 092	231 540	243 992
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	93 606	97 600	106 786	104 009	118 351	116 782
Banku	32 612	36 359	36 314	49 930	56 842	66 764
Valdības	18 277	18 212	27 828	11 677	18 830	7 160
Valdības ārzemju aizņēmumi	40 872	41 173	41 277	41 077	41 268	41 749
Humānās palīdzības konti	1 005	980	878	706	705	593
Pārējie noguldījumi	840	876	489	619	706	516
CITI PASĪVI ¹	4 762	4 278	6 370	6 258	7 059	8 004
KAPITĀLS UN REZERVES	20 544	18 129	19 344	18 591	21 332	20 243
Pamatkapitāls	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	625	625	625	625	625	625
Rīcības kapitāls	9 094	9 094	9 094	9 094	9 094	9 094
Pārvērtēšanas konts	7 898	5 483	6 698	5 945	8 686	7 597
Eiropas Savienības dāvinājums	427	427	427	427	427	427
KOPĀ PASĪVI	496 290	501 406	514 355	516 673	535 928	544 108

¹ 1996. gada janvāra–novembra bilances dati precizēti, samazinot tos par izveidotajiem uzkrājumiem debitoru parādiem, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

2. pielikums

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	1996					
	VII	VIII	IX	X	X	XII
AKTĪVI						
ĀRZEMJU AKTĪVI	446 559	458 669	463 599	474 359	482 078	504 685
Zelts	40 980	40 980	41 503	41 428	41 279	41 578
Speciālās aizņēmuma tiesības	1 149	214	98	115	1 238	1 251
Konvertējamās valūtas	325 569	338 869	343 562	354 912	362 204	384 549
Starptautiskais valūtas fonds	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	959	959	971	970	966	973
Pārējie ārzemju aktīvi	3 712	3 271	3 111	2 601	2 077	2 019
Nekonvertējamās valūtas	1 261	1 447	1 425	1 404	1 385	1 386
VIETĒJIE KREDĪTI	90 513	78 805	77 569	84 748	72 145	74 309
Bankām	13 113	13 176	10 917	17 592	10 621	9 950
Valdībai	41 431	37 154	37 087	35 599	31 413	30 575
Valdības vērtspapīri	16 401	8 915	9 763	11 795	10 522	14 077
Pārējie kredīti	19 568	19 560	19 802	19 762	19 589	19 707
CITI AKTĪVI¹	6 709	6 870	6 124	6 079	6 955	5 620
PAMATLĪDZEKĻI	4 749	4 759	4 833	4 790	4 853	6 086
KOPĀ AKTĪVI	548 530	549 103	552 125	569 976	566 031	590 700
PASĪVI						
ĀRZEMJU PASĪVI	153 953	154 027	152 041	149 406	149 459	145 805
Starptautiskā valūtas fonda konti	153 500	153 500	150 985	149 003	149 003	145 497
Citi ārzemju pasīvi	6	6	6	6	6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos	214	294	827	159	215	67
Nekonvertējamās valūtas	233	227	223	238	235	235
LATI APGROZĪBĀ	246 322	252 762	261 035	260 559	262 778	282 602
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	120 325	113 786	110 123	127 636	121 615	131 653
Banku	54 803	57 257	48 920	54 571	52 349	52 780
Valdības	22 590	13 827	18 060	26 324	25 968	31 017
Valdības ārzemju aizņēmumi	41 849	41 734	41 783	42 094	41 898	42 197
Humānās palīdzības konti	584	511	513	455	456	364
Pārējie noguldījumi	499	457	847	4 192	944	5 295
CITI PASĪVI¹	9 440	9 477	9 276	9 183	11 444	5 350
KAPITĀLS UN REZERVES	18 490	19 051	19 650	23 192	20 735	25 290
Pamatkapitāls	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	625	625	625	625	625	625
Rīcības kapitāls	9 094	9 094	9 094	9 094	9 094	13 494
Pārvērtēšanas konts	5 844	6 405	7 004	10 546	8 089	8 244
Eiropas Savienības dāvinājums	427	427	427	427	427	427
KOPĀ PASĪVI	548 530	549 103	552 125	569 976	566 031	590 700

3. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1992.–1996. GADA BILANCES

(tūkst. latu)

	1992	1993	1994	1995	1996
AKTĪVI					
ĀRZEMJU AKTĪVI	108 476	385 358	416 177	392 548	504 685
Zelts	16 902	43 268	40 972	40 150	41 578
Speciālās aizņēmuma tiesības	22 419	58 359	174	1 195	1 251
Konvertējamās valūtas	36 636	201 543	298 919	273 971 ¹	384 549
Starptautiskais valūtas fonds	—	74 853	72 929	72 929	72 929
Starptautisko norēķinu bankas akcijas	1 461	1 040	959	940	973
Pārējie ārzemju aktīvi	—	2 053	958	2 556	2 019
Korespondentkonti	41	467	10	—	—
Kredīti NVS valstīm	8 152	145	—	—	—
Nekonvertējamās valūtas	22 865	3 630	1 256	807	1 386
KASE	42	—	—	—	—
VIETĒJIE KREDĪTI	62 055	54 357	67 979	100 818	74 309
Bankām	56 055	51 981	54 468	24 579	9 950
Valdībai	6 000	2 376	13 126	51 585	30 575
Valdības vērtspapīri	—	—	385	5 774	14 077
Pārējie kredīti	—	—	—	18 880	19 707
CITI AKTĪVI	12 366	3 040	5 926	9 011 ²	5 620
PAMATLĪDZEKĻI	249	1 563	3 172	4 453 ³	6 086
KOPĀ AKTĪVI	183 188	444 318	493 254	506 830	590 700

¹ 1995. gada bilancē ārējie aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtās novērtēti pēc to sākotnējās vērtības.

² Iekļauti debitoru parādi, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

³ 1995. gada bilancē, tāpat kā iepriekšējo pārskata gadu bilancēs, pamatlīdzekļi ietverti postenī "Citi aktīvi".

3. pielikums

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	1992	1993	1994	1995	1996
PASĪVI					
ĀRZEMJU PASĪVI	36 592	149 585	161 913	159 622	145 805
Starptautiskā valūtas fonda konti	29 581	146 042	161 289	159 163	145 497
Citi ārzemju pasīvi	—	6	6	6	6
Ārvalstu banku noguldījumi latos	—	2 421	219	198	67
Nekonvertējamās valūtas	7 011	1 116	399	255	235
LATI APGROZĪBĀ	77 467	179 132	232 100	225 871	282 602
VIETĒJIE NOGULDĪJUMI	39 770	91 342	88 706	92 416	131 653
Banku	36 582	46 423	37 326	46 908	52 780
Valdības	480	2 377 ¹	10 105	2 623	31 017
Valdības ārzemju aizņēmumi	—	41 842	40 604	41 049	42 197
Humānās palīdzības konti	2 708	700	671	996	364
Pārējie	—	—	—	840	5 292
Citi pasīvi	12 225	9 557	2 515	7 790 ²	5 350
KAPITĀLS UN REZERVES	17 134	14 702	8 020	21 131	25 290
Pamatkapitāls	1 829	2 500	2 500	2 500	2 500
Rezerves kapitāls	290	625	625	625	625
Rīcības kapitāls	—	—	4 160	9 093	13 494
Pārvērtēšanas konts	15 015 ³	10 904	4	8 486	8 244
Eiropas Savienības dāvinājums	—	673	731	427	427
KOPĀ PASĪVI	183 188	444 318	493 254	506 830	590 700

¹ 1993. gada bilanci valdības riska fonds atspoguļots atsevišķi.

² Iekļauti uzkrājumi debitoru parādiem, kas saistīti ar norēķiniem ar NVS valstīm.

³ 1992. gada bilanci pārvērtēšanas konts parādīts atsevišķi ārvalstu konvertējamām un atsevišķi ārvalstu nekonvertējamām valūtām.

4. pielikums

LATVIJAS BANKAS 1992.–1996. GADA PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINI

(tūkst. latu)

	1992	1993	1994	1995	1996
PROCENTU IEŅĒMUMI					
Ārzemju operācijas					
Procenti par noguldījumiem bankās	301	3 938	5 706	1 306	2 207
Ieņēmumi par vērtspapīriem	54	915	4 639	19 907	16 941
Pārējie ieņēmumi	47	620	1 540	268	59
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes	143	105	99	111	115
KOPĀ par ārzemju operācijām	545	5 578	11 984	21 592	19 322
Vietējās operācijas					
Procenti par aizdevumiem bankām	10 894	18 876	1 748	561	575
Procenti par valdības vērtspapīriem	—	—	88	845	1 538
Procenti par aizdevumiem valdībai	1 372	3 596	1 542	6 244	2 632
Pārējie ieņēmumi	—	239	1 168	2 403	197
KOPĀ par vietējām operācijām	12 266	22 711	4 546	10 053	4 942
PROCENTU IZDEVUMI					
Ārzemju operācijas					
Procenti par kredītiem	—	1 991	2 909	2 700	1 978
Pārējie izdevumi	289	54	73	260	294
KOPĀ par ārzemju operācijām	289	2 045	2 982	2 960	2 272
Vietējās operācijas					
Procenti par banku noguldījumiem	—	—	—	21	17
Procenti par valdības noguldījumiem	31	49	1 348	3 138	2 971
Pārējie izdevumi	—	2	407	—	—
KOPĀ par vietējām operācijām	31	51	1 755	3 159	2 988
TĪRIE PROCENTU IEŅĒMUMI	12 491	26 193	11 793	25 526	19 004
Tīrie zaudējumi no ārvalstu valūtu maiņas	–5261	–185	–2 354	— ¹	— ¹
Speciālie uzkrājumi	—	—	—	7 825	1 142

¹ Tīrie zaudējumi no ārvalstu valūtas maiņas iekļauti postenī "Pārējie bankas darbības izdevumi".

4. pielikums

(turpinājums)

(tūkst. latu)

	1992	1993	1994	1995	1996
BANKAS DARBĪBAS IEŅĒMUMI	10	393	2 379	604	611
BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI					
Darba algas un pārējie maksājumi personālam	89	1 010	2 429	3 438	4 541
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	37	373	890	1 258	1 543
Naudas izgatavošanas izdevumi	4 497	5 686	599	23 ¹	294
Nolietojums	10	43	311	837	1 478
Pārējie bankas darbības izdevumi	171	1 821	3 429	6 316	3 694
Noguldījumu garantijas fonda rezerve	–	–	–	–	500
Rīcības kapitāls	–	–	4 160	4 933	4 400
Maksājumi valsts budžetā un ziedojumi	853	–	–	–	–
Valsts budžeta ieņēmumos ieskaitāmais peļņas atlikums	–	7 913	–	1 500	2 023

¹ Sākot ar 1995. gadu – tikai monētu kalšanas izdevumi.

5. pielikums

**LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE VĀCIJAS MARKAS, LIELBRITĀNIJAS
STERLIŅU MĀRCIŅAS,FRANCIJAS FRANKA, ASV DOLĀRA, JAPĀNAS JENAS
UN EIROPAS VALŪTAS VIENĪBAS KURSI**

(latos)

	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais	Augstākais	Vidējais	Zemākais
1996	Vācijas marka (DEM)			Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)			Francijas franks (FRF)		
I	0.3760	0.3730	0.3690	0.8400	0.8339	0.8270	0.1099	0.1090	0.1073
II	0.3750	0.3722	0.3700	0.8420	0.8377	0.8290	0.1091	0.1082	0.1076
III	0.3710	0.3703	0.3690	0.8420	0.8357	0.8320	0.1085	0.1081	0.1077
IV	0.3710	0.3670	0.3610	0.8400	0.8362	0.8340	0.1088	0.1081	0.1071
V	0.3630	0.3611	0.3600	0.8490	0.8374	0.8260	0.1073	0.1068	0.1064
VI	0.3650	0.3627	0.3610	0.8600	0.8542	0.8490	0.1075	0.1071	0.1068
VII	0.3700	0.3661	0.3630	0.8640	0.8572	0.8470	0.1093	0.1082	0.1074
VIII	0.3710	0.3700	0.3690	0.8540	0.8497	0.8440	0.1093	0.1084	0.1078
IX	0.3710	0.3675	0.3640	0.8660	0.8601	0.8530	0.1084	0.1078	0.1072
X	0.3670	0.3634	0.3610	0.8940	0.8782	0.8670	0.1084	0.1075	0.1068
XI	0.3670	0.3645	0.3620	0.9280	0.9135	0.9020	0.1085	0.1078	0.1067
XII	0.3620	0.3587	0.3560	0.9360	0.9240	0.9080	0.1068	0.1061	0.1050
1996	ASV dolārs (USD)			100 Japānas jenu (JPY)			Eiropas valūtas vienība (ECU)		
I	0.5510	0.5442	0.5390	0.5230	0.5163	0.5130	0.6990	0.6883	0.6750
II	0.5500	0.5457	0.5420	0.5200	0.5155	0.5120	0.6900	0.6832	0.6770
III	0.5490	0.5469	0.5450	0.5200	0.5170	0.5120	0.6880	0.6860	0.6840
IV	0.5540	0.5511	0.5470	0.5240	0.5130	0.5080	0.6900	0.6860	0.6790
V	0.5570	0.5535	0.5500	0.5280	0.5212	0.5120	0.6830	0.6799	0.6780
VI	0.5560	0.5543	0.5520	0.5130	0.5096	0.5070	0.6890	0.6861	0.6820
VII	0.5560	0.5520	0.5470	0.5110	0.5046	0.5000	0.6980	0.6922	0.6890
VIII	0.5500	0.5482	0.5460	0.5130	0.5085	0.5060	0.6980	0.6956	0.6940
IX	0.5550	0.5516	0.5480	0.5060	0.5032	0.5010	0.6990	0.6955	0.6930
X	0.5570	0.5557	0.5540	0.5000	0.4952	0.4850	0.7020	0.6958	0.6930
XI	0.5540	0.5504	0.5480	0.4930	0.4899	0.4840	0.7030	0.6999	0.6970
XII	0.5580	0.5556	0.5520	0.4940	0.4894	0.4860	0.6970	0.6919	0.6880

6. pielikums

**KREDĪTIESTĀDES, KURĀM 1996. GADA BEIGĀS BIJA DERĪGA LATVIJAS
BANKAS IZSNIEGTĀLICENCE**

BANKAS

1. A/s "Aizkraukles banka"
2. A/s "Baltijas starptautiskā banka"
3. Akciju komercbanka "Baltijas tranzītu banka"
4. Akciju komercbanka "Doma banka"
5. A/s "Hansabank – Latvija"
6. A/s banka "Land"
7. A/s "Latvijas biznesa banka"
8. A/s "Latvijas ekonomiskā komercbanka"
9. Valsts a/s "Latvijas hipotēku un zemes banka"
10. A/s "Latvijas industriālā banka"
11. A/s "Latvijas investīciju banka"
12. A/s "Latvijas kapitāl-banka"
13. Privatizējamā valsts a/s "Latvijas krājbanka"¹
14. A/s "Latvijas Kredītbanka"
15. Akciju komercbanka "Latvijas privātbanka"²
16. A/s "Latvijas tirdzniecības banka"
17. A/s "Latvijas Unibanka"
18. A/s "Latvijas zemes banka"
19. A/s "Māras banka"
20. A/s "Multibanka"
21. A/s "Ogres komercbanka"
22. A/s "Parekss-banka"
23. A/s banka "Paritāte"
24. A/s "Rietumu banka"
25. A/s akciju komercbanka "Rīgas apvienotā Baltijas banka"³
26. A/s "Rīgas komercbanka"
27. A/s "Rīgas naftas un ķīmijas banka"
28. Latvijas komercbanka a/s "Sakaru banka"
29. A/s "Saules banka"
30. A/s "Trasta komercbanka"
31. A/s komercbanka "VEF banka"
32. A/s komercbanka "Ventspils apvienotā Baltijas banka"
33. A/s "Vereinsbank Rīga"
34. A/s komercbanka "Viktorija"

¹ Kopš 1997. gada 24. februāra – a/s "Latvijas Krājbanka".

² Licence atsaukta 1997. gada 21. februārī.

³ Licence atsaukta 1997. gada 27. februārī, jo Latvijas Banka 1997. gada 17. februārī atļāva tai pievienoties privatizējamai valsts a/s "Latvijas Krājbanka".

6. pielikums

(turpinājums)

KRĀJAIZDEVU SABIEDRĪBAS

1. Krājaizdevu sabiedrība "Dzelzceļnieks KS"
2. Krājaizdevu sabiedrība "Līgatnes druva"
3. Taures krājaizdevu sabiedrība
4. Veselavas krājaizdevu sabiedrība

ĀRVALSTU BANKAS NODAĻA

1. Société Générale (Francija) Rīgas nodaļa

7. pielikums

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRVIENTĪBAS 1996. GADA BEIGĀS

1. AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieki Laimonis Veinšteins, Aldis Liekniņš)

- 1.1. Analītiskā daļa (vadītājs Alvis Zīriņš)
- 1.2. Bruņojuma daļa (vadītājs Andris Purmalis)
- 1.3. Naudas pārvadājumu daļa (vadītājs Jānis Osis)
- 1.4. Daugavpils nodaļa
- 1.5. Liepājas nodaļa (vadītājs Ivars Vilcāns)
- 1.6. Rēzeknes nodaļa (vadītājs Arnis Stirna)
- 1.7. Valmieras nodaļa (vadītājs Aldis Zemmers)

2. ĀRĒJO SAKARU PĀRVALDE

(vadītājs Guntis Valujevs; vadītāja vietniece Linda Vītola)

3. Būvniecības pārvalde

(vadītājs Jānis Kārkliņš; vadītāja vietnieks Dzintars Taurenis)

4. GRĀMATVEDĪBAS UN NORĒĶINU PĀRVALDE

(vadītāja, galvenā grāmatvede Antonija Sileniece; galvenā grāmatveža vietniece Maija Kurpniece)

- 4.1. Bankas iekšējo operāciju daļa (vadītāja Anita Jakāne)
- 4.2. Centrālās grāmatvedības daļa
- 4.3. Starpbanku norēķinu daļa (vadītāja Natālija Popova)

5. IEKŠĒJĀS REVĪZIJAS PĀRVALDE

(vadītājs Modris Briedis)

6. INFORMĀCIJAS SISTĒMU PĀRVALDE

(vadītāja Māra Raubiško; vadītāja vietnieks Harijs Ozols)

- 6.1. Projektēšanas un programmēšanas daļa (vadītājs Gunārs Dišlers)
- 6.2. Sistēmu ekspluatācijas daļa (vadītājs Edvīns Mauriņš)
- 6.3. Sistēmu drošības un kvalitātes kontroles daļa (vadītāja Ilona Etmane)

7. JURIDISKĀ PĀRVALDE

(vadītājs Reinis Jakovļevs; vadītāja vietnieks Bruno Mačs)

8. KASES UN NAUDAS APGROZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Uldis M. Klauss; vadītāja vietnieks Oskars Zaltans)

- 8.1. Kases operāciju daļa (vadītāja Veneranda Kausa)
- 8.2. Naudas apgrozības daļa (vadītāja Alite Grobiņa)
- 8.3. Jubilejas un piemiņas monētu daļa (vadītāja Maruta Baldunčika)

9. KREDĪTIESTĀŽU UZRAUDZĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Armands Šteinbergs; vadītāja vietnieks uzraudzības un metodikas jautājumos Jānis Placis; vadītāja vietnieks juridiskajos un licencēšanas jautājumos Jānis Brazovskis)

- 9.1. Uzraudzības daļa (vadītāja Jeļena Ļebedeva)

7. pielikums

(turpinājums)

9.2. Licencēšanas daļa (vadītāja Gaļina Sproģe)

9.3. Metodikas un analītiskā daļa (vadītāja Ludmila Vojevoda)

9.4. Juridiskā daļa (vadītāja Valda Bidiņa)

10. LIETU PĀRVALDE

(vadītājs Guntis Didrihsons)

10.1. Viesu apkalpošanas un tulkošanas daļa (vadītājs Leons Brunavs)

10.2. Kanceleja (vadītāja Ilga Strasburga)

10.3. Bibliotēka (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Dace Gasiņa)

11. MONETĀRĀS POLITIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Helmūts Ancāns; vadītāja vietnieces Zoja Medvedevskiha, Laila Rūse)

11.1. Makroekonomikas analīzes daļa (vadītājs Vilnis Purviņš)

11.2. Tirgus operāciju daļa (vadītājs Uldis Paukšens)

11.3. Finanšu tirgus analīzes daļa (vadītāja Jeļena Zubkova)

11.4. Monetārās izpētes un prognozēšanas daļa (vadītājs Ēriks Āboliņš)

12. PERSONĀLA PĀRVALDE

(vadītāja Inta Lovnika; vadītāja vietniece Elita Ošmucniece)

13. Publikāciju pārvalde

(vadītāja Aina Raņķe)

14. SABIEDRISKO ATTIECĪBU PĀRVALDE

(vadītājs, preses sekretārs Edžus Vējiņš; vadītāja vietnieks Kristaps Otersons)

15. SAIMNIECĪBAS PĀRVALDE

(vadītājs Einārs Cišs)

15.1. Sakaru un servisa daļa (vadītājs, pārvaldes vadītāja vietnieks Juris Liepa)

15.2. Ēku ekspluatācijas daļa (vadītājs Arnis Bērziņš)

15.3. Transporta daļa (vadītājs Imants Vācietis)

16. STATISTIKAS PĀRVALDE

(vadītājs Agris Caune; vadītāja vietnieks Ilmārs Skarbnieks)

16.1. Statistikas daļa (vadītāja Zigrīda Aušta)

16.2. Statistikas matemātiskās analīzes daļa (vadītāja Inta Gaile)

16.3. Starptautisko maksājumu statistikas daļa (vadītāja Anna Petska)

17. VALŪTAS OPERĀCIJU PĀRVALDE

(vadītājs Roberts L. Grava; vadītāja vietniece Daira Brunere)

17.1. Maksājumu daļa (vadītāja, pārvaldes vadītāja vietniece Una Ruka)

17.2. Darījumu un investīciju daļa (vadītājs Arvīds Sīpols)

17.3. Ārējā parāda vadības daļa (vadītāja Agita Birka)

17.4. Analīzes daļa (vadītājs Aigars Egle)

7. pielikums

(turpinājums)

18. RĪGAS FILIĀLE

(vadītājs Jānis Strēlnieks)

19. DAUGAVPILS FILIĀLE

(vadītāja Jolanda Mateša)

20. LIEPĀJAS FILIĀLE

(vadītājs Gundars Lazdāns)

21. RĒZEKNES FILIĀLE

(vadītāja Vilhelmīne Landsberga)

22. VALMIERAS FILIĀLE

(vadītāja Sarmīte Kleimane)

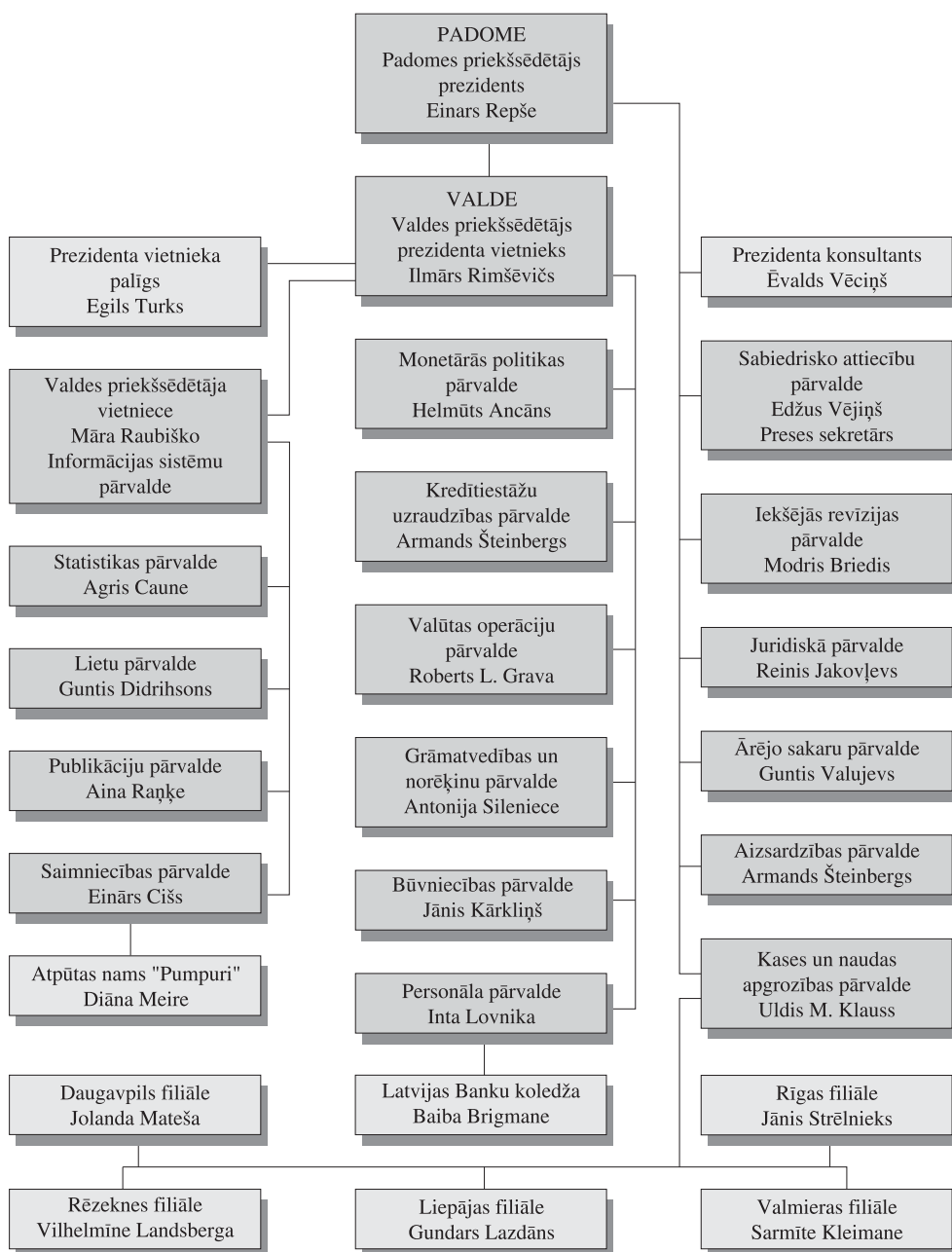
23. LATVIJAS BANKU KOLEDŽA

(direktore Baiba Brigmane; direktora vietniece mācību darbā Inese Vingre)

24. ATPŪTAS NAMS "PUMPURI"

(direktore Diāna Meire)

LATVIJAS BANKAS STRUKTŪRA 1996. GADA BEIGĀS

Latvijas Banka. 1996. gada pārskats

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
Iespiests "Premo"